

Podnositelj

*Hrvatski zavod za zapošljavanje
Područna služba Osijek*

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
SKUPŠTINA

Materijal za sjednicu

**IZVJEŠĆE O NEZAPOSLENOSTI
I ZAPOSŁJAVANJU U
2023. GODINI NA PODRUČJU
OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE**

Osijek, ožujka 2024.

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
ŽUPAN

KLASA: 007-01/24-01/1
URBROJ: 2158-02-24-2
Osijek, 12. ožujka 2024.

Temeljem članka 55a. stavak 2. točka 4. Statuta Osječko-baranjske županije ("Županijski glasnik" broj 2/95., 2/97., 3/99., 3/01., 8/01., 9/03., 13/05., 2/06., 5/09., 16/09., 2/13., 4/18., 2/20. i 2/21.), Zamjenik župana koji obnaša dužnost župana Osječko-baranjske županije donio je 12. ožujka 2024. godine

ZAKLJUČAK

**povodom razmatranja Izvješća o
nezaposlenosti i zapošljavanju u 2023. godini
na području Osječko-baranjske županije**

Zamjenik župana koji obnaša dužnost župana predlaže Skupštini da razmotri i prihvati Izvješće o nezaposlenosti i zapošljavanju u 2023. godini na području Osječko-baranjske županije, pripremljeno u Hrvatskom zavodu za zapošljavanje Područnoj službi Osijek.

ZAMJENIK ŽUPANA KOJI
OBNAŠA DUŽNOST ŽUPANA
Mato Lukić

2023.

Hrvatski zavod za zapošljavanje
Područna služba Osijek

Osijek, veljača 2024.

IZVJEŠĆE **NEZAPOSLENOST I ZAPOSŁJAVANJE** **OSJEČKO-BARANJSKA ŹUPANIJA**

Nositelj izvješća:

Hrvatski zavod za zapošljavanje
Područna služba Osijek
Osijek, Kneza Trpimira 2
telefon: +385 31 252 500
telefax: +385 31 201 375
e-mail: hzz.osijek@hzz.hr
URL: <http://www.hzz.hr>

Izvjestitelj:

Ivan Ravlić, dipl.oec.
Predstojnik Područne službe Osijek

Priprema i obrada:

Beba Madunović, dipl.oec.
Viši stručni savjetnik za analitiku i statistiku

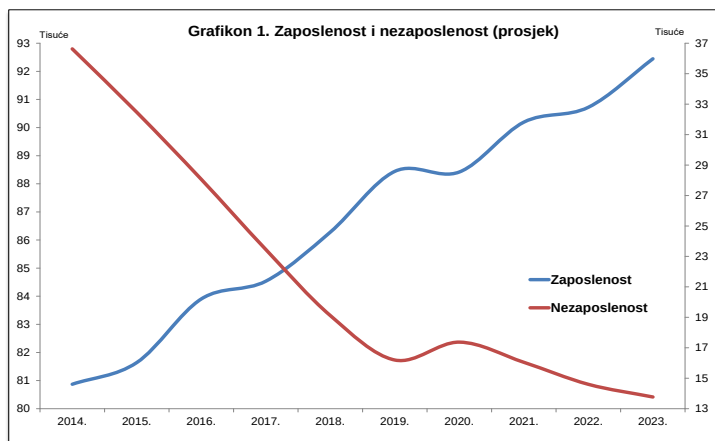
Sadržaj

Ukratko	2
Radna snaga u Osječko-baranjskoj županiji	4
Stanovništvo	4
Zaposlenost	5
Nezaposlenost	6
Potražnja za radnom snagom (zapošljavanje)	8
Prijavljena slobodna radna mjesta	8
Zapošljavanje osoba iz evidencije Zavoda	9
Struktura evidentiranog zapošljavanja	9
Struktura evidentiranog zapošljavanja ne temelju radnog odnosa	10
Stope zapošljavanja	12
Ponuda radne snage (nezaposlenost)	14
Nezaposlenost prema spolu, dobi i razini obrazovanja	14
Nezaposlenost prema radnom iskustvu i djelatnostima prethodnog zaposlenja	16
Nezaposlene osobe s invaliditetom	17
Nezaposleni hrvatski branitelji	19
Trajanje nezaposlenosti	19
Prostorna nezaposlenost	21
Prava tijekom nezaposlenosti	28
Novčana naknada	28
Prestanak vođenja evidencije o nezaposlenim osobama	29
Novčana pomoć i naknada troškova tijekom obrazovanja	29
Jednokratna novčana pomoć i naknada putnih i selidbenih troškova	29
Profesionalno usmjeravanje i obrazovanje	29
Profesionalno informiranje i savjetovanje	30
Radionice za nezaposlene osobe	30
Profesionalna selekcija	30
Program obrazovanja putem sustava vaučera	31
Aktivna politika zapošljavanja	31
Mjere aktivne politike zapošljavanja u nadležnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje	31
Osnovni pokazatelji provedbe mjera aktivne politike zapošljavanja	33
Zaključak	34

Ukratko 2023.

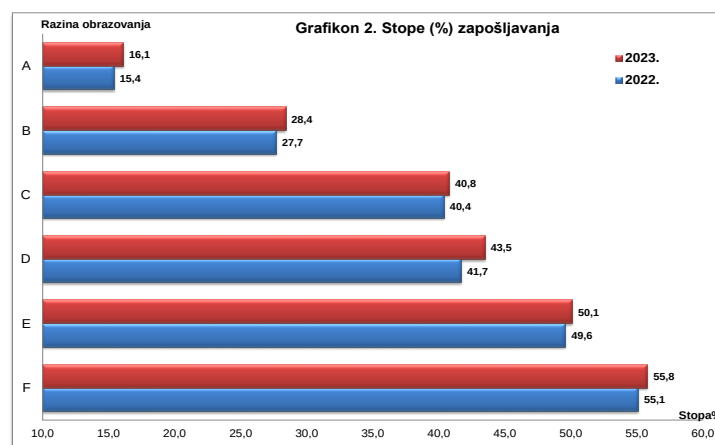
Radna snaga

- ❑ prema podacima HZMO tijekom 2023. registrirano Ø mjesečno 92.449 korisnika mirovinskog osiguranja
- ❑ prema navedenim izvorima zaposlenost povećana za 1,9% ili 1.725 osoba
- ❑ u isto vrijeme nezaposlenost smanjena za 5,7% te je sa 13.765 nezaposlenih osoba procijenjena stopa nezaposlenosti bila 13,0%
- ❑ u odnosu na prethodnu godinu procijenjena prosječna stopa nezaposlenosti smanjena za 0,9 postotna bodova
- ❑ najviše zaposlenih (podaci HZMO) u prerađivačkoj industriji (14,8%), trgovini (14,2%), obrazovanju (9,4%)

Zapošljavanje

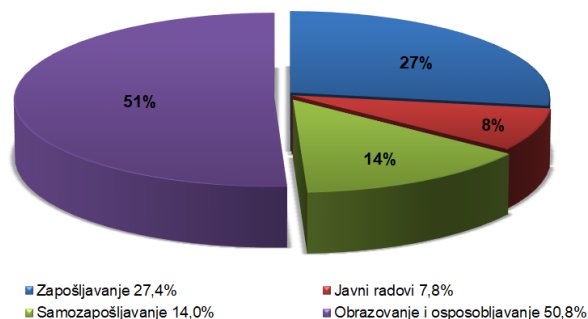
- ❑ s evidencije zaposleno temeljem radnog odnosa 12.179 osoba, 1,4% ili 167 osoba više nego u 2022.
- ❑ struktura zapošljavanja:
 - 60,0% žena
 - 64,8% srednjoškolskog obrazovanja
 - 85,5% na određeno vrijeme
 - 15,9% u hotelima i restoranima, 12,8% u prerađivačkoj industriji, 11,7% u trgovini
- ❑ stopa zapošljavanja 39,8%:
 - povećana za 1,1 postotni bod
 - viša razina obrazovanja veća stopa zapošljavanja: sa završenim fakultetom 55,8%
 - stope veće od ukupne stope u Donjem Miholjcu (42,4%), Đakovu (39,9%) i Osijeku (42,1%)

Mjere aktivne politike zapošljavanja

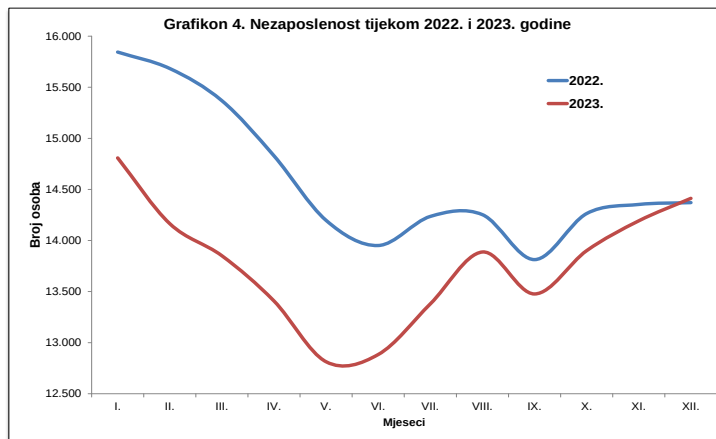
- ❑ 3.008 osoba zaposleno ili obrazovano:
 - zapošljavanje: 825 osoba
 - obrazovanje: 1.528 osoba
 - javni radovi: 235 osoba
 - samozapošljavanje: 420 osoba
- ❑ posebne skupine:
 - osobe s invaliditetom: 143 osobe
 - hrvatski branitelji: 66 osoba
- ❑ struktura:
 - 52,4% žena
 - 46,9% mladih do 29 godina
 - 63,7% srednjoškolskog obrazovanja

Grafikon 3. Korisnici mjera aktivne politike zapošljavanja u 2023. godini

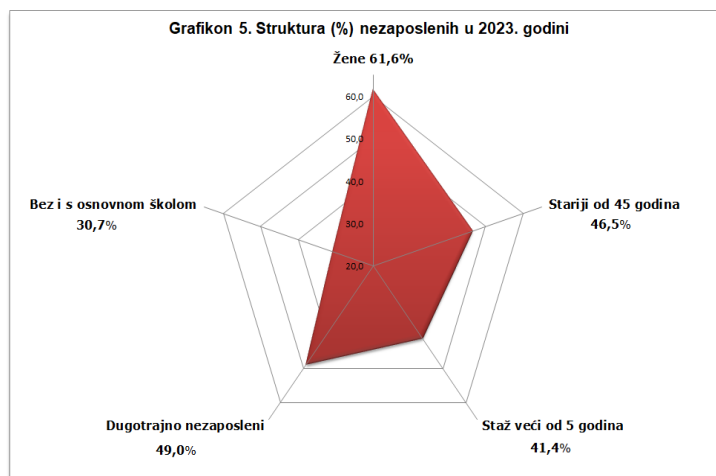
Nezaposlenost

- ❑ tijekom 2023. registrirano Ø mjesečno 13.765 nezaposlenih osoba
- ❑ smanjenje Ø nezaposlenosti u odnosu na 2022. za 5,7% ili 832 osobe
- ❑ razlog smanjenja: neznatna razlika izlazaka/zapošljavanja iz evidencije (16.210 osoba) od ulazaka (16.252 osobe) u evidenciju
- ❑ sezonsko obilježje nezaposlenosti:
 - najniža: svibanj 12.813 osoba
 - najviša: siječanj 14.809 osoba

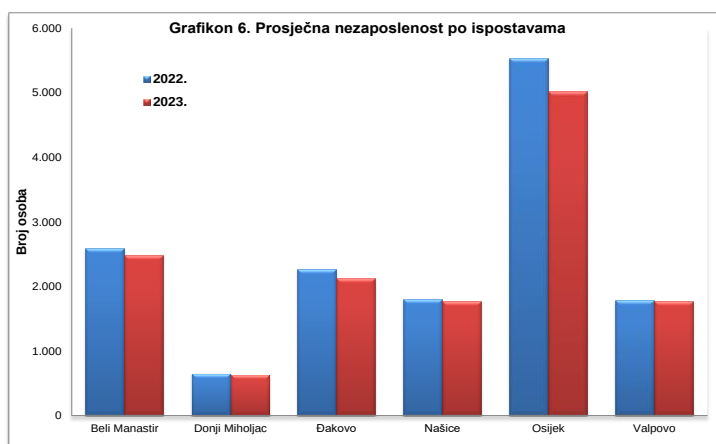
Struktura nezaposlenih

- ❑ spol: 61,6% žena, 38,4% muškaraca
- ❑ razina obrazovanja: 29,5% sa četverogodišnjom srednjom školom, 58,1% ukupno srednjoškolsko obrazovanje, 30,7% bez i sa završenom osnovnom školom
- ❑ dob: 46,5% osoba starije od 45 godina
- ❑ trajanje: Ø 10 mjeseci, duže od godinu dana čeka na posao 49,0% nezaposlenih
- ❑ staž: bez staža 16,9%, više od 5 godina staža 41,4%
- ❑ Ø mjesečno evidentirana 1.351 osoba s invaliditetom ili 9,8% od ukupno nezaposlenih
- ❑ evidentirana Ø mjesečno 952 hrvatska branitelja ili 6,9% nezaposlenih, smanjenje za 14,7% ili 151 branitelja

Prostorna nezaposlenost

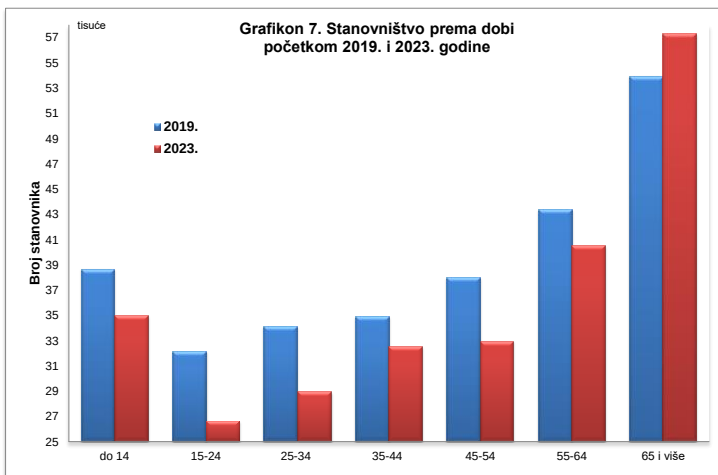
- ❑ Osječko-baranjska županija 31.12.2023. druga po nezaposlenosti u RH (12,5%)
- ❑ smanjenje Ø nezaposlenosti dominira u Osijeku, za 9,3% ili 512 osoba. Slijede Đakovo za 6,6%, Donji Miholjac za 4,0%, Beli Manastir za 3,8%, Našice za 2,0%, te Valpovo za 0,6%
- ❑ žene dominiraju u Našicama (65,5%), a u Belom Manastiru osobe bez i sa završenom osnovnom školom (49,2%) i dugotrajno nezaposlene osobe (56,6%)

Radna snaga u Osječko - baranjskoj županiji

Prema službenim statističkim podacima i Popisu stanovništva 2021 (Državni zavod za statistiku, www.dzs.hr), na području Osječko-baranjske županije živio je 259.481 stanovnik, što je 6,7% od ukupna broja stanovnika Republike Hrvatske (3.888.529 stanovnika). U petogodišnjem razdoblju od 2019. do 2023. godine (stanje početkom godine), kada su na području županije živjela 253.824 stanovnika, broj stanovnika smanjio se za 21.232 stanovnika ili 7,7% (Procjena stanovništva prema dobnim skupinama i spolu, po županijama, www.dzs.hr)

Stanovništvo predstavlja proizvodnu (radnu) snagu koja pokreće i usmjerava sve djelatnosti u prostoru, te je neophodno promatrati razvoj dobno-spolne strukture stanovništva. **Demografsko starenje** predstavlja temeljno obilježje strukture stanovništva u Republici Hrvatskoj, pa tako i u Osječko-baranjskoj županiji. Za sadašnji i sveukupni razvoj, bitan je odnos udjela sljedećih kategorija u ukupnom stanovništvu: djeca (0-14), osobe u radnoj dobi (15-64) i stariji (65+). Prema procjeni Državnog zavoda za statistiku, na početku 2023. godine, 13,8% stanovništva pripadalo je dobnog skupini do 14 godina, 63,6% od 15 do 64 godine i 22,6% dobnog skupini od 65 i više godina. Dobna struktura, posebno kod djece, nešto je slična i na nacionalnoj razini. Međutim, smanjenje ukupnog broja stanovnika nije linearno, već je rezultat dugogodišnjeg snižavanja broja živorođenih, čime se smanjuje udjel mladih i priljev u radni kontingent, dok istovremeno raste udio stanovništva starijeg od 65 godina. Tako se u odnosu na početak 2019. godine udio mladih osoba do 14 godina smanjio za 0,5 postotnih bodova, a udio starijih od 65 i više godina povećao za 2,5 postotnih bodova.

Tablica 1.	Stanovništvo (procjena) i ekonomska aktivnost stanovništva, početak godine (1.01.)				
	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Stanovništvo	275.056	270.877	267.821	256.800	253.824
Muškarci	132.608	130.807	129.571	123.603	122.421
Žene	142.448	140.070	138.250	133.197	131.403
Radno sposobno stanovništvo	182.464	178.063	175.141	164.656	161.556
Muškarci	91.620	89.554	88.222	82.227	80.850
Žene	90.844	88.509	86.919	82.429	80.706
Zaposleni	87.421	88.820	88.678	90.292	91.172
Muškarci	46.471	47.176	47.345	48.174	48.644
Žene	40.950	41.644	41.333	42.118	42.528
Nezaposleni	17.740	16.274	17.937	15.285	14.371
Muškarci	7.293	6.710	7.431	6.018	5.520
Žene	10.447	9.564	10.506	9.267	8.851
Stopa zaposlenosti	47,9	49,9	50,6	54,8	56,4
Muškarci	50,7	52,7	53,7	58,6	60,2
Žene	45,1	47,1	47,6	51,1	52,7
Stopa nezaposlenosti	16,9	15,5	16,8	14,5	13,6
Muškarci	13,6	12,5	13,6	11,1	10,2
Žene	20,3	18,7	20,3	18,0	17,2

Izvor: Državni zavod za statistiku, Procjena stanovništva prema dobnim skupinama i spolu, po županijama
Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje; Hrvatski zavod za zapošljavanje (izračun: HZZ PS Osijek)

Osječko-baranjska županija - Nezaposlenost i zapošljavanje 2023.

Prema podacima **Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje** (Središnja služba Zagreb, Odjel plana i analize, mjesečni podaci) tijekom 2023. godine u Osječko-baranjskoj županiji evidentirana su prosječno mjesečno 92.449 korisnika mirovinskog osiguranja (zaposlena), što sa 13.765 nezaposlenih osoba čini 106.214 ekonomski aktivnih stanovnika (radne snage). Prema istim izvorima, u odnosu na prosjek prethodne godine, povećana je razina radne snage za 893 osobe (0,8%), pod utjecajem povećanja zaposlenog (za 1,9% ili 1.725 osoba) i smanjenja nezaposlenog (za 5,7% ili 832 osobe) stanovništva. Najveći broj zaposlenih zabilježen je u studenom (93.544 zaposlena), a najmanji u siječnju (91.040 zaposlenih).

Tablica 2.	Struktura radne snage u 2022. i 2023. godini (prosjeak)				
	2022.		2023.		Indeks 2023/2022.
	Županija	Udio u RH	Županija	Udio u RH	
Radna snaga	105.321	6,1	106.214	6,1	100,8
Zaposleni	90.724	5,6	92.449	5,6	101,9
- Zaposleni kod pravnih osoba	77.927	5,6	79.459	5,6	102,0
- Zaposleni kod fizičkih osoba	6.201	5,7	6.150	5,6	99,2
- Obrtnici	4.072	5,6	4.324	5,5	106,2
- Poljoprivrednici	1.886	10,1	1.895	10,3	100,5
- Samostalne profesionalne djelatnosti	638	3,6	621	3,5	97,3
Nezaposleni	14.597	12,6	13.765	12,6	94,3
Stopa registrirane nezaposlenosti	13,9	6,7	13,0	6,2	-0,9

Izvor: Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje i Hrvatski zavod za zapošljavanje (mjesečni podaci)

Od ukupno 92.449 zaposlenih osoba, 79.459 radnika (85,9%) bilo je zaposleno kod pravnih i 6.150 (6,7%) kod fizičkih osoba. 4.324 (4,7%) su obrtnika, 1.895 (2,0%) poljoprivrednika, te 621 (0,7%) radnik koji obavlja samostalne profesionalne djelatnosti. Prema spolu, dominiraju zaposleni muškarci s udjelom od 53,3% naspram 46,7% zaposlenih žena, te se u odnosu na prethodnu godinu neznatno povećao udio zaposlenih žena za 0,2 postotna boda. Prema istom izvoru podataka, prosječan broj zaposlenih (osiguranika, bez produženog osiguranja) u Republici Hrvatskoj bio je 1.647.186, te je županija sudjelovala s udjelom od 5,6%.

Procijenjena prosječna stopa registrirane nezaposlenosti Osječko-baranjske županije tijekom 2023. godine iznosila je 13,0% (9,7% kod muške i 16,4% kod ženske populacije) naspram prosječnoj mjesečnoj stopi od 13,9% u 2022. godini. Istovremeno prosječna stopa nezaposlenosti u Republici Hrvatskoj bila je 6,2%.

U ostalim županijama (Tablica 5.) stope nezaposlenosti kretale su se od najniže 2,5% u Gradu Zagrebu do najviše od 15,5% u Virovitičko podravskoj županiji. Niže stope dominiraju i u Istarskoj (2,8%), Varaždinskoj (3,1%), Krapinsko-zagorskoj (4,7%) i Međimurskoj županiji (4,7%), dok vrlo visoke u Osječko-baranjskoj (13,0%), Sisačko-moslavačkoj (12,7%), Brodsko-posavskoj (11,5%) i Vukovarsko-srijemskoj županiji (11,0%). Ako promatramo prosječnu stopu nezaposlenosti prema rastu/padu u odnosu na 2022. godinu, najizraženije smanjenje stope nezaposlenosti je u Splitsko-dalmatinskoj (za 1,4 postotna boda), Brodsko-posavskoj (za 1,2 postotna boda) i Ličko-senjskoj županiji (za 1,2 postotna boda), dok povećanje u Virovitičko-podravskoj (za 0,4 postotna boda) i Međimurskoj županiji (za 0,3 postotna boda).

Prema istom izvoru, najveći udio zaposlenih prema djelatnostima imaju poslovni subjekti prerađivačke industrije (13.650 zaposlenih ili 14,8%), trgovine (13.091 ili 14,2%), obrazovanja (8.681 ili 9,4%), poljoprivrede, šumarstva i ribarstva (8.325 ili 9,0%), građevinarstva (7.635 ili 8,3%), te djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi (7.188 zaposlenih ili 7,8%). Prema spolu, zaposlenost muškaraca dominira u rudarstvu i vađenju (95,8%), građevinarstvu (90,0%), prijevozu i skladištenju (82,7%), te opskrbi električnom energijom, plinom, parom i klimatizacijom (78,0%), dok zaposlenost žena u zdravstvenoj zaštiti i socijalnoj skrbi (78,0%), djelatnosti kućanstva kao poslodavca (76,5%), obrazovanju (76,0%) i ostalim uslužnim djelatnostima (70,9%).

U odnosu na prosjek 2022. godine, najveći rast zaposlenih je u trgovini (za 581 osobu), javnoj upravi i obrani; obveznom socijalnom osiguranju (za 281 osobu), stručnim, znanstvenim i tehničkim djelatnostima (za 245 osoba), administrativnim i pomoćnim uslužnim djelatnostima (za 201 osobu) te građevinarstvu (za 174 osobe). Smanjenje zaposlenih dominira u prerađivačkoj industriji (za 335 osoba), poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu (za 58 osoba) te djelatnostima zdravstvene zaštite i socijalne skrbi (za 57 osoba).

Osječko-baranjska županija - Nezaposlenost i zapošljavanje 2023.

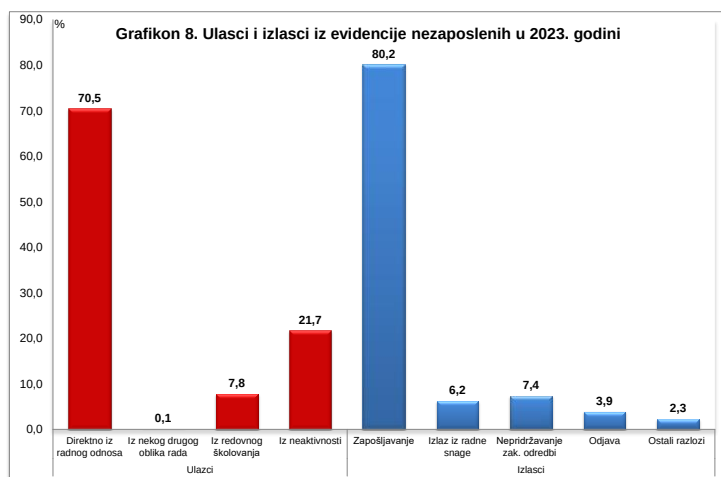
Tablica 3.		Prosječni broj osiguranika mirovinskog osiguranja (zaposlenih) prema djelatnostima u 2023. godini					
Djelatnost (NKD-2007)		Ukupno				Prema spolu	
		Broj	Sastav %	Rast/pad (Ø 2022.)		Muškarci	Žene
				%	Broj		
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	8.325	9,0	-0,7	-58	5.859	2.466
B	Rudarstvo i vađenje	24	0,0	4,3	1	23	1
C	Prerađivačka industrija	13.650	14,8	-2,4	-335	8.170	5.480
D	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klim.	1.235	1,3	5,3	62	963	272
E	Opskrba vodom, ukl. otp. voda, gosp. otpadom	1.971	2,1	1,9	37	1.467	504
F	Građevinarstvo	7.635	8,3	2,3	174	6.869	766
G	Trgovina na veliko i malo; popravak mot. vozila i mot.	13.091	14,2	4,6	581	6.250	6.841
H	Prijevoz i skladištenje	4.203	4,5	2,8	113	3.477	726
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usl. hrane	3.645	3,9	3,5	124	1.687	1.958
J	Informacije i komunikacije	3.290	3,6	4,8	151	2.218	1.072
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	1.545	1,7	0,3	4	557	988
L	Poslovanje nekretninama	287	0,3	-2,7	-8	156	131
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	4.611	5,0	5,6	245	2.546	2.065
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	2.756	3,0	7,9	201	1.300	1.456
O	Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	6.009	6,5	4,9	281	2.590	3.419
P	Obrazovanje	8.681	9,4	1,4	118	2.080	6.601
Q	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	7.188	7,8	-0,8	-57	1.580	5.608
R	Umjetnost, zabava i rekreacija	1.495	1,6	1,9	28	672	823
S	Ostale uslužne djelatnosti	2.686	2,9	2,1	56	781	1.905
T	Djelatnosti kućanstava kao poslodavca	34	0,0	-12,8	-5	8	26
U	Djelatnosti izvanteritorijalnih organizacija i tijela	4	0,0	33,3	1	2	2
nepoznato		84	0,1	15,1	11	45	39
Ukupno		92.449	100,0	1,9	1.725	49.300	43.149

Izvor: Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje Zagreb, Odjel plana i analize, mjesečni podaci

Tijekom 2023. godine u **Hrvatskom zavodu za zapošljavanje Područnoj službi Osijek** registrirano je prosječno mjesečno 13.765 nezaposlenih osoba, što je za 5,7% ili 832 osobe manje od prosjeka prethodne godine. Na smanjenje/rast nezaposlenosti utječe priliv i odliv nezaposlenih osoba u(iz) evidenciju(e) Zavoda. Tako je na smanjenje nezaposlenosti u 2023. godini utjecala neznatna razlika između brisanih/odjavljenih osoba s evidencije Zavoda i novoprijavljenih u evidenciju Zavoda.

Tablica 4.	Ulasci i izlasci iz evidencije nezaposlenih u 2023. godini			
	Broj	Udio (%)	Razlika 2022.	Stopa (%) rasta/pada
prosječna nezaposlenost	13.765		-832	-5,7
ukupno novoprijavljeni	16.252	100,0	486	3,1
- bili zaposleni	13.600	83,7	505	3,9
- prvi puta traže posao	2.652	16,3	-19	-0,7
ukupno brisani	16.210	100,0	-470	-2,8
- zapošljavanje	12.993	80,2	205	1,6
- izlaz iz radne snage	1.006	6,2	-285	-22,1
- nepridržavanje zakonskih odredbi	1.197	7,4	-143	-10,7
- odjava s evidencije i nejavljanje	636	3,9	-177	-21,8
- ostali razlozi	378	2,3	-70	-15,6

Tijekom 2023. godine u evidenciju Zavoda prijavile su se 16.252 nove osobe, što je za 3,1% ili 486 osoba više nego u 2022. godini. Većina novoprijavljenih, njih 13.600 ili 83,7%, bilo je zaposleno, a najčešći dolazak u evidenciju je zbog isteka ugovora na određeno vrijeme ili sezonskih poslova (8.947 osoba ili 65,8%), zbog poslovno uvjetovanog otkaza (1.488 osoba ili 10,9%) nastalog iz gospodarskih, tehničkih ili organizacijskih razloga, te na osnovi sporazuma radnika i poslodavca (1.447 osoba ili 10,6%). Prema aktivnosti prije ulaska u evidenciju nezaposlenih, najviše osoba došlo je direktno iz radnog odnosa (70,5%) i iz neaktivnosti (21,7%). Preostalih 7,8% pristiglo je iz redovnog školovanja ili nekog drugog oblika rada.

Istovremeno s evidencije nezaposlenih brisano je, zbog zaposlenja i ostalih razloga osim zaposlenja, 16.210 osoba, što je za 2,8% ili 470 osoba manje nego u 2022. godini.

Ukupni broj zaposlenih osoba s evidencije Zavoda, njih 12.993 čini 80,2% od ukupnih "izlazaka" iz evidentirane nezaposlenosti, što je u odnosu na prethodnu godinu povećanje za 1,6% ili 205 osoba. Od ovog broja 148 osoba ostvarivalo je mjesečni primitak/dohodak koji je veći od prosječne isplaćene novčane naknade, 631 osoba otvorila je obrt (447 osoba), poduzeće (139 osoba), odnosno prijavile obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo (15 osoba).

Ostalih 19,8% ili 3.217 osoba brisano je iz evidencije nezaposlenih iz drugih razloga sukladno Zakonu o tržištu rada (Narodne novine, br. 118/18, 32/20, 18/22). Najčešći razlozi brisanja, osim evidentiranog zaposlenja, bili su: nepridržavanje zakonskih odredbi o aktivnom traženju posla i raspoloživosti za rad (1.197 osoba ili 7,4%), svojevoljni izlaz iz radne snage (1.197 osoba ili 7,4%), te odjava s evidencije i nejavljivanje (636 osoba ili 3,9% od ukupnih izlazaka iz evidencije).

Tablica 5.	Prosječna zaposlenost i nezaposlenost po županijama u 2023. godini					
	Županija	Zaposlenost HZMO	Nezaposlenost HZZ	Radna snaga	Stopa nezaposlenosti	
					2023.	Razlika 2023/2022.
I.	Zagrebačka	92.387	4.978	97.365	5,1	-0,3
II.	Krapinsko-zagorska	40.012	1.978	41.990	4,7	-0,1
III.	Sisačko-moslavačka	42.833	6.254	49.087	12,7	-1,1
IV.	Karlovačka	37.797	2.313	40.110	5,8	-0,6
V.	Varaždinska	69.294	2.245	71.539	3,1	0,1
VI.	Koprivničko-križevačka	35.992	1.809	37.801	4,8	-0,1
VII.	Bjelovarsko-bilogorska	32.390	3.270	35.660	9,2	-0,6
VIII.	Primorsko-goranska	120.501	6.195	126.696	4,9	-0,4
IX.	Ličko-senjska	16.704	1.259	17.963	7,0	-1,2
X.	Virovitičko-podravska	21.648	3.959	25.607	15,5	0,4
XI.	Požeško-slavonska	19.937	2.223	22.160	10,0	-0,5
XII.	Brodsko-posavska	42.678	5.525	48.203	11,5	-1,2
XIII.	Zadarska	62.690	3.446	66.136	5,2	-0,2
XIV.	Osječko-baranjska	92.449	13.765	106.214	13,0	-0,9
XV.	Šibensko-kninska	35.127	3.656	38.783	9,4	-0,9
XVI.	Vukovarsko-srijemska	44.623	5.542	50.165	11,0	-1,1
XVII.	Splitsko-dalmatinska	166.189	19.009	185.198	10,3	-1,4
XVIII.	Istarska	99.432	2.815	102.247	2,8	-0,3
XIX.	Dubrovačko-neretvanska	49.909	4.103	54.012	7,6	-1,1
XX.	Međimurska	43.082	2.143	45.225	4,7	0,3
	Grad Zagreb	481.512	12.433	493.945	2,5	-0,3
Republika Hrvatska		1.647.186	108.921	1.756.107	6,2	-0,5

Potražnja za radnom snagom (zapošljavanje)

Prijavljena slobodna radna mjesta

Tijekom 2023. godine Hrvatskom zavodu za zapošljavanje Područnoj službi Osijek 1.832 poslodavca prijavila su 16.160 slobodnih radnih mjesta, 509 radnih mjesta ili 3,3% više nego u 2022. godini. 7.392 radna mjesta su za rad na neodređeno vrijeme, 45,7% od ukupnih potreba ili 14,6% (943 radna mjesta) više nego u 2022. godini. Kao i prethodne godine, priprema za sezonske poslove u poljoprivredi, turizmu i građevinarstvu uvjetovala je najviše slobodnih radnih mjesta u siječnju (1.775), a najmanje u prosincu (741 slobodno radno mjesto).

S obzirom na rodove zanimanja sukladno Nacionalnoj klasifikaciji zanimanja (NKZ 2010), poslodavci su tijekom 2023. godine, pored jednostavnih zanimanja, najviše tražili radnike obrtničkih zanimanja i zanimanja u pojedinačnoj proizvodnji (3.459 slobodnih radnih mjesta ili 21,4%): zidar/zidarica, bravar/bravarica, tesar/tesarica, instalater/ instalaterka grijanja i klimatizacije, rukovatelj/rukovateljica brojčano upravljanim strojem za obradu kovina (CNC), šivač/šivačica, armirač/armiračica, elektromonter/elektromonterka, zavarivač/zavarivačica, soboslikar/soboslikarica, automehaničar/automehaničarka. Veliki broj slobodnih radnih mjesta odnosi se na znanstvenike, inženjere i stručnjake (3.246 slobodnih radnih mjesta ili 20,1%), tj. medicinske sestre/tehničare, suradnike/suradnice u praktičnoj nastavi, odgojitelje/odgojiteljice predškolske djece, diplomirane ekonomiste/ekonomistice, školske defektologe/defektologinje, učitelje/učiteljice razredne nastave, diplomirane građevinske inženjere/inženjerke, diplomirane pravnike/pravnice, doktore/doktorice medicine, više medicinske tehničare/sestre, diplomirane inženjere/inženjerke elektrotehnike.

Tablica 6.	Prijavljena slobodna radna mjesta prema rodovima zanimanjima u 2023. godini				
Rod NKZ 2010	Ukupno		Neodređeno		Indeks
	Broj	%	Broj	% u uk.	2023/2022.
(1) Zakonodavci/zakonodavke, dužnosnici/dužnosnice i direktori/direktorice	7	0,0			140,0
(2) Znanstvenici/znanstvenice, inženjeri/inženjerke i stručnjaci/stručnjakinje	3.246	20,1	1.347	41,5	103,7
(3) Tehničari/tehničarke i stručni suradnici/stručne suradnice	1.079	6,7	529	49,0	107,6
(4) Administrativni službenici/administrativne službenice	1.375	8,5	599	43,6	89,5
(5) Uslužna i trgovačka zanimanja	2.483	15,4	1.509	60,8	119,1
(6) Poljoprivrednici/poljoprivrednice, šumari/šumarke, ribari/ribarke, lovci/lovkinje	35	0,2	11	31,4	120,7
(7) Zanimanja u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji	3.459	21,4	1.754	50,7	107,5
(8) Rukovatelji/rukovateljice postrojenjima i strojevima, industrijski proizvođači/industrijske proizvođačice i sastavljači/sastavljačice proizvoda	1.146	7,1	654	57,1	93,6
(9) Jednostavna zanimanja	3.330	20,6	989	29,7	97,3
Ukupno	16.160	100,0	7.392	45,7	103,3

Također, najviše slobodnih radnih mjesta na neodređeno vrijeme bilo je za zanimanja u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji (1.754 ili 23,7%) te za uslužna i trgovačka zanimanja (1.509 ili 20,4%). Najveći udio u ukupnim prijavljenim slobodnim radnim mjestima imaju radna mjesta na neodređeno vrijeme za uslužna i trgovačka zanimanja (60,8%).

Tablica 7.	Prijavljena slobodna radna mjesta po ispostavama u 2022. i 2023. godini						
Godina	RU Osijek	Beli Manastir	Donji Miholjac	Đakovo	Našice	Osijek	Valpovo
2022.	15.651	1.022	375	2.170	705	10.417	962
2023.	16.160	1.075	468	2.001	799	10.681	1.136
Indeks 2023/2022.	103,3	105,2	124,8	92,2	113,3	102,5	118,1

Broj prijavljenih slobodnih radnih mjesta povećao se u svim ispostavama, osim u Đakovu gdje je broj slobodnih radnih mjesta smanjen za 7,8% ili 169 slobodnih radnih mjesta. Najizraženiji rast je u Donjem Miholjcu (za

24,8% ili 93), a slijede Valpovo (za 18,1% ili 174), Našice (za 13,3% ili 94), Beli Manastir (za 5,2% ili 53) te Osijek (za 2,5% ili 264 slobodna radna mjesta). Tako se udio u ukupnom broju slobodnih radnih mjesta, u Osijeku smanjio sa 66,6% na 66,1%. Po udjelu slijede Đakovo (12,4%), Valpovo (7,0%), Beli Manastir (6,7%), Našice (4,9%) te Donji Miholjac s udjelom od 2,9%.

Zapošljavanje osoba iz evidencije Zavoda

Tijekom 2023. godine iz evidencije Zavoda zaposlene su ukupno 12.993 osobe, što je za 205 osoba ili 1,6% više zaposlenih nego 2022. godine. 12.179 osoba ili 93,7% zaposleno je na temelju radnog odnosa, a 814 osoba ili 6,3% na temelju drugih poslovnih aktivnosti. I pored povećanja zapošljavanja na temelju radnog odnosa u odnosu na prethodnu godinu za 1,4% ili 167 osoba, njegov udio u ukupnom zapošljavanju smanjio se za 0,2 postotna boda. Najveće zapošljavanje zabilježeno je u rujnu (1.529 osoba) i veljači (1.457 osoba), a najmanje u prosincu (700 osoba) i srpnju (816 osoba).

Struktura evidentiranog zapošljavanja

➤ Od ukupna broja zaposlenih, 7.794 su **žene**, s udjelom u ukupnom zapošljavanju od 60,0%, naspram 59,0% u 2022. godini. U odnosu na 2022. godinu zapošljavanje žena se povećalo za 3,3% ili 250 žena, a zapošljavanje muškaraca se smanjilo za 0,9% ili 45 muškaraca.

➤ **Razina obrazovanja** - nešto manje od 65% evidentiranog zapošljavanja odnosi se na osobe sa srednjoškolskim obrazovanjem, uključujući osobe sa završenom četverogodišnjom srednjom školom i gimnazijom (4.500 osoba ili 34,6%) te osobe s trogodišnjom srednjom školom i školom za KV i VKV radnike (3.930 osoba ili 30,2%). Najmanji udio zapošljavanja bio je kod osoba s prvim stupnjem fakulteta, stručnim studijem i višom školom, 768 osoba ili 5,9%. U usporedbi s prethodnom godinom, najveće povećanje zabilježeno je kod osoba sa završenom četverogodišnjom srednjom školom (za 3,8% ili 163 osobe), dok smanjenje sa završenim prvim stupnjem fakulteta, stručnim studijem i višom školom (za 1,7% ili 13 osoba) Kod osoba bez obrazovanja, odnosno bez škole i nezavršene osnovne škole, zapošljavanje se smanjilo za 3,1% ili 10 osoba.

Tablica 8.		Zaposlene osobe s evidencije nezaposlenih prema razini obrazovanja u 2022. i 2023. godini						
		Ukupno	Bez škole i nezavršena osnovna škola	Osnovna škola	SŠ za zanimanja do 3 god. i škola za KV i VKV radnike	SŠ za zanimanja u trajanju od 4 i više godina, gimnazija	Prvi stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola	Fakulteti, akademije, magisterij, doktorat
			A	B	C	D	E	F
UKUPNO	2022.	12.788	327	1.621	3.928	4.337	781	1.794
	Struktura (%)	100,0	2,6	12,7	30,7	33,9	6,1	14,0
	2023.	12.993	317	1.656	3.930	4.500	768	1.822
	Struktura (%)	100,0	2,4	12,7	30,2	34,6	5,9	14,0
	Indeks 23/22.	101,6	96,9	102,2	100,1	103,8	98,3	101,6
ŽENE	2022.	7.544	180	992	1.934	2.589	552	1.297
	Struktura (%)	100,0	2,4	13,1	25,6	34,3	7,3	17,2
	2023.	7.794	164	1.089	2.028	2.686	511	1.316
	Struktura (%)	100,0	2,1	14,0	26,0	34,5	6,6	16,9
	Indeks 23/22.	103,3	91,1	109,8	104,9	103,7	92,6	101,5
MUŠKARCI	2022.	5.244	147	629	1.994	1.748	229	497
	Struktura (%)	100,0	2,8	12,0	38,0	33,3	4,4	9,5
	2023.	5.199	153	567	1.902	1.814	257	506
	Struktura (%)	100,0	2,9	10,9	36,6	34,9	4,9	9,7
	Indeks 23/22.	99,1	104,1	90,1	95,4	103,8	112,2	101,8

➤ **Prostorno zapošljavanje** - i pored toga što Osijek i dalje dominira s udjelom u zapošljavanju od 41,7%, tijekom 2023. godine na kretanje zapošljavanja utjecaj su imale promjene u zapošljavanju u ostalim ispostavama. Po udjelu slijede Đakovo (16,2%), Beli Manastir (14,2%), Valpovo (11,7%), Našice (11,1%) te

Osječko-baranjska županija - Nezaposlenost i zapošljavanje 2023.

Donji Miholjac (5,1%). U odnosu na 2022. godinu povećanje zapošljavanja zabilježeno je na području svih ispostava, osim u Osijeku gdje je zapošljavanje smanjeno za 6,3% ili 365 osoba. Najizraženije povećanje je u Donjem Miholjcu (za 16,6% ili 95 osoba) i Đakovu (za 11,3% ili 214 osoba).

Tablica 9.		Zaposlene osobe prema razini obrazovanja i ispostavama u 2023. godini						
Razina obrazovanja		Ukupno	Beli Manastir	Donji Miholjac	Đakovo	Našice	Osijek	Valpovo
UKUPNO	A	317	136	18	14	16	94	39
	B	1.656	403	103	289	174	459	228
	C	3.930	523	265	664	547	1.472	459
	D	4.500	577	182	765	463	1.968	545
	E	768	65	40	117	103	365	78
	F	1.822	139	60	260	133	1.058	172
	Ukupno	12.993	1.843	668	2.109	1.436	5.416	1.521
	Indeks 23/22.	101,6	107,1	116,6	111,3	104,6	93,7	105,3
ŽENE	A	164	71	11	8	9	45	20
	B	1.089	232	72	232	128	293	132
	C	2.028	269	140	346	304	716	253
	D	2.686	385	115	471	289	1.107	319
	E	511	46	31	87	61	234	52
	F	1.316	99	49	194	96	751	127
	Ukupno	7.794	1.102	418	1.338	887	3.146	903
	Indeks 23/22.	103,3	116,0	123,7	114,8	109,1	91,8	106,2
MUŠKARCI	A	153	65	7	6	7	49	19
	B	567	171	31	57	46	166	96
	C	1.902	254	125	318	243	756	206
	D	1.814	192	67	294	174	861	226
	E	257	19	9	30	42	131	26
	F	506	40	11	66	37	307	45
	Ukupno	5.199	741	250	771	549	2.270	618
	Indeks 23/22.	99,1	96,1	106,4	105,6	98,0	96,5	103,9

Struktura evidentiranog zapošljavanja na temelju radnog odnosa

Kao što smo naveli, 12.179 osoba ili 93,7% zaposleno je na temelju radnog odnosa, odnosno 1,4% ili 167 osoba više u odnosu na 2022. godinu.

Poredak pojedinih rodova **zanimanja** (sukladno Nacionalnoj klasifikaciji zanimanja NKZ 2010) u evidentiranome zapošljavanju bio je sljedeći:

- (5) Uslužna i trgovačka zanimanja (2.668 osoba ili 21,9%)
- (9) Jednostavna zanimanja (2.630 osoba ili 21,6%)
- (2) Znanstvenici/znanstvenice, inženjeri/inženjerke i stručnjaci/stručnjakinje (2.133 osobe ili 17,5%)
- (3) Tehničari/tehničarke i stručni suradnici/stručne suradnice (1.792 osobe ili 14,7%)
- (4) Administrativni službenici/administrativne službenice (1.354 osobe ili 11,2%)
- (7) Zanimanja u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji (1.065 osoba ili 8,7%)
- (8) Rukovatelji/rukovateljice postrojenjima i strojevima, industrijski proizvođači/industrijske proizvođačice i sastavljači/sastavljačice proizvoda strojevima i vozilima (484 osobe ili 4,0%)
- (6) Poljoprivrednici/poljoprivrednice, šumari/šumarke, ribari/ribarke, lovci/lovkinje (51 osoba ili 0,4%), te dvije osobe (0) Vojna zanimanja

➡ S obzirom na **radno iskustvo**, od ukupna broja zaposlenih, 10.275 osoba (84,4%) imalo je prethodno radno iskustvo, a 1.904 osobe (15,6%) su se prvi put zaposlile. U usporedbi s prethodnom godinom, povećan je udio zapošljavanja osoba bez radnog iskustva za 0,2 postotna boda.

➡ **Trajanje zaposlenja** - na određeno vrijeme zaposleno je 10.415 osoba (85,5%), a na neodređeno 1.764 osobe (14,5%). U usporedbi s 2022. godinom povećan je udio zapošljavanja na neodređeno vrijeme, a smanjen na određeno vrijeme za 0,9 postotnih bodova.

➤ **Djelatnosti zaposlenja** - uobičajeno je da u evidenciju nezaposlenih najviše osoba s prethodnim radnim iskustvom dolazi iz prerađivačke industrije, trgovine, djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane. Međutim, ta tri područja djelatnosti, s obrazovanjem i građevinarstvom, istodobno i zapošljavaju najveći broj osoba. U 2023. godini udio pet vodećih djelatnosti u ukupnom zapošljavanju bio je 58,6% (7.137 osoba). Njihovo zapošljavanje utjecalo je i na promjene u ukupnom zapošljavanju. Tako je u odnosu na prethodnu godinu zabilježeno povećanje zapošljavanja na temelju radnog odnosa u građevinarstvu (za 2,6% ili 21 osobu) i djelatnostima pružanja smještaja, pripremi i usluživanja hrane (za 2,1% ili 40 osoba) te obrazovanju (za 0,1% ili 2 osobe), dok smanjenje u prerađivačkoj industriji (za 7,5% ili 126 osoba) i trgovini (za 2,3% ili 34 osobe). Povećanje zapošljavanja tijekom 2023. godine dominira u javnoj upravi i obrani; obveznom socijalnom osiguranju, za 38,8% ili 214 osoba.

Tablica 10.		Prijavljena slobodna radna mjesta i zapošljavanje na temelju ugovora o radu iz evidencije Zavoda prema djelatnostima u 2023. godini					
Djelatnosti NKD-a		Prijavljena slobodna radna mjesta			Zaposleni s evidencije Zavoda		
		Broj	%	Indeks 23/22.	Broj	%	Indeks 23/22.
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	709	4,4	77,4	615	5,0	84,8
B	Rudarstvo i vađenje	2	0,0		1	0,0	100,0
C	Prerađivačka industrija	3.052	18,9	124,9	1.559	12,8	92,5
D	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacijom	43	0,3	59,7	33	0,3	82,5
E	Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	224	1,4	108,2	133	1,1	92,4
F	Građevinarstvo	2.068	12,8	105,6	828	6,8	102,6
G	Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikla	1.083	6,7	89,6	1.424	11,7	97,7
H	Prijevoz i skladištenje	871	5,4	90,6	341	2,8	97,2
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	1.173	7,3	114,2	1.931	15,9	102,1
J	Informacije i komunikacije	274	1,7	85,6	226	1,9	108,7
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	3	0,0	42,9	50	0,4	70,4
L	Poslovanje nekretninama	54	0,3	154,3	32	0,3	118,5
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	695	4,3	114,9	488	4,0	108,2
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	962	6,0	84,3	860	7,1	107,1
O	Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	655	4,1	71,0	766	6,3	139,0
P	Obrazovanje	2.123	13,1	102,5	1.395	11,5	100,1
Q	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	1.578	9,8	128,3	751	6,2	98,8
R	Umjetnost, zabava i rekreacija	92	0,6	150,8	144	1,2	97,3
S	Ostale uslužne djelatnosti	495	3,1	106,5	568	4,7	118,6
T	Djelatnosti kućanstava kao poslod.; proizvode razl. robu i usluge i obav. različite usluge za vl. potrebe	4	0,0		34	0,3	188,9
UKUPNO		16.160	100,0	103,3	12.179	100,0	101,4

➤ **Sezonsko zapošljavanje na moru** - Područna služba Osijek, već tradicionalno, zapošljava djelatnike na sezonskim poslovima na moru. Najtraženiji su kvalificirani radnici ugostiteljske struke - kuhari i konobari. Pored njih se zapošljavaju i pomoćni radnici, poput pomoćnih kuhara, pomoćnih kuhinjskih radnika, pomoćnih konobara, sobarica, čistačica. Posljednjih godina, poslodavci sve više iskazuju potrebe za prodavačima, vozačima, zaštitarima. Mlađe osobe i studenti često se zapošljavaju kao turistički animatori. Za većinu radnih mjesta najvažnije je radno iskustvo u ugostiteljskoj struci te poznavanje stranih jezika.

Tijekom 2023. godine s područja Osječko-baranjske županije oko 1.312 nezaposlenih osoba radilo je na sezonskim poslovima na moru. Budući da se pri zapošljavanju veliki broj nezaposlenih ne prijavljuje Zavodu, podaci se odnose na zapošljavanje prema mjestu rada, odnosno na zapošljavanje u „morskim“ županijama. Najveći broj nezaposlenih se zapošljavao, kao i prethodnih godina, u Istarskoj (42%), Primorsko-goranskoj (24%) i Splitsko-dalmatinskoj (13%) županiji.

Stope zapošljavanja

Godišnja stopa zapošljavanja pokazuje koliko se osoba zaposlilo na temelju radnog odnosa od ukupna broja nezaposlenih koji su tijekom godine tražili zaposlenje. U 2023. godini stopa zapošljavanja iznosila je 39,8%, što znači da se na sto novoprijavljenih i nezaposlenih zapošljavalo temeljem ugovora o radu 40 osoba. U odnosu na prethodnu godinu stopa zapošljavanja povećala se za 1,1 postotni bod.

➤ **Razina obrazovanja i rodovi zanimanja** - postoje značajne razlike u stopi zapošljavanja prema završenom obrazovanju. Tako se kretala od 16,1% za radnike bez završene osnovne škole i 28,4% sa završenom osnovnom školom, preko 40,8% za radnike s trogodišnjom i 43,5% sa četverogodišnjom srednjom školom, do 50,1% za radnike s prvim stupnjem fakulteta i 55,8% sa završenim fakultetom.

Da bi dobili što bolju sliku strukture nezaposlenih i zapošljavanja po zanimanjima u sljedećoj smo tablici prikazali osnovne pokazatelje (spolna struktura, trajanje nezaposlenosti, stope zapošljavanja) za ocjenjivanje lakše, odnosno teže zapošljivih rodova zanimanja. Postoje značajne razlike u stopi zapošljavanja između zanimanja razvrstanih prema rodovima, tako se stopa zapošljavanja u 2023. godini kretala od 26,0% za poljoprivredna, šumarska, ribarska i lovna zanimanja do 56,8% za znanstvenike, inženjere i stručnjake.

Tablica 11.	Struktura nezaposlenih osoba 31. prosinca 2023. godine i stope zapošljavanja u 2023. godini prema rodovima zanimanja			
Rod NKZ 2010	Ukupno	Udio (%) žena	Ø trajanje nezaposl. (mjeseci)	Stope (%) zapošljavanja 2023.
(0) Vojna zanimanja				100,0
(1) Zakonodavci/zakonodavke, dužnosnici/dužnosnice i direktori/direktorice	1	100,0	0,8	
(2) Znanstvenici/znanstvenice, inženjeri/inženjerke i stručnjaci/stručnjakinje	1.247	69,6	4,5	56,8
(3) Tehničari/tehničarke i stručni suradnici/stručne suradnice	1.464	49,0	6,5	46,6
(4) Administrativni službenici/administrativne službenice	1.451	71,7	8,5	41,5
(5) Uslužna i trgovačka zanimanja	2.587	78,7	6,9	44,7
(6) Poljoprivrednici/poljoprivrednice, šumari/šumarke, ribari/ribarke, lovci/lovkinje	129	55,8	18,1	26,0
(7) Zanimanja u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji	1.049	22,8	6,2	39,8
(8) Rukovatelji/rukovateljice postrojenjima i strojevima, industrijski proizvođači/industrijske proizvođačice i sastavljači/sastavljačice proizvoda	662	30,2	13,0	36,7
(9) Jednostavna zanimanja	5.823	65,3	16,5	27,4
Ukupno	14.413	62,3	10,1	39,8

Unutar rodova zanimanja također postoje velike razlike u stopi zapošljavanja između skupina zanimanja. Tablica 12. prikazuje deset skupina zanimanja s najvećom i najnižom stopom zapošljavanja. Obuhvaćene su najfrekventnije skupine zanimanja (iznad 20 nezaposlenih) na kraju 2023. godine.

Osječko-baranjska županija - Nezaposlenost i zapošljavanje 2023.

Tablica 12.	Skupine zanimanja s najvećom i najnižom stopom zapošljavanja			
Skupine zanimanja	Nezaposlenost 31.12.2023.			Stope zapošljavanja 2023.
	Ukupno	Žena	Ø trajanje nezaposl. (mjeseci)	
10 s najvećim stopama zapošljavanja				
(2320) Strukovni nastavnici/strukovne nastavnice	26	19	5,2	76,8
(2341) Učitelji/učiteljice razredne/predmetne nastave u osn. školama	71	60	1,3	76,1
(2330) Nastavnici/nastavnice u srednjim školama	99	70	3,6	64,5
(2221) Glavni medicinski tehničari/glavne medicinske sestre opće njege	46	38	3,1	64,2
(4225) Službenici/službenice za pružanje informacija	21	10	3,5	59,4
(7223) Kovinoglodači/kovinoglodačice i srod. zanimanja	49	1	5,2	58,4
(3115) Tehničari/tehničarke strojarstva, brodogradnje i srod. zanimanja	52	1	3,9	56,8
(2145) Inženjeri/inženjerke kemijske tehnologije	45	36	4,1	55,1
(8332) Vozači/vozačice teretnih vozila i kamiona	113	4	4,1	54,6
(3114) Tehničari/tehničarke za elektroniku	50	3	3,3	54,1
10 s najnižim stopama zapošljavanja				
(7533) Šivači/šivačice, vezilje i srodna zanimanja	64	63	22,0	24,0
(8153) Rukovatelji/rukovateljice šivaćim strojevima	54	53	47,0	20,9
(9321) Ručni pakiratelji/ručne pakirateljice	96	62	27,4	20,5
(9621) Dostavljači, nosači/dostavljačice, nosačice i srod. zanimanja	67	9	40,8	20,2
(9121) Pralje i glačarice	87	45	39,1	18,8
(9214) Radnici/radnice za jednostavne vrtlarske i hortikulture radove	737	357	27,6	18,8
(9613) Čistači/čistačice ulica i srod. zanimanja	558	206	36,5	15,9
(6111) Ratari/ratarke i povrtlari/povrtlarke	31	18	41,6	14,6
(8219) Sastavljači/sastavljačice strojeva, uređaja i opreme, d. n.	126	67	51,3	13,7
(9612) Radnici/radnice na razvrstavanju otpada	46	7	22,8	5,0

► Promatramo li stopu zapošljavanja **po regionalnim područjima** naše županije, tj. po ispostavama prosječna stopa zapošljavanja bila je 39,4%. Stope relativno više od prosječne ostvarene su u Donjem Miholjcu (42,4%), Đakovu (39,9%) i Osijeku (42,1%). Novoprijavljene osobe, kao i zaposlene osobe, utjecale su na niže stope zapošljavanja u Belom Manastiru (36,1%), Našicama (37,0%) i Valpovu (38,7%).

Tablica 13.	Stope zapošljavanja po ispostavama u 2022. i 2023. godini						
	Godina	RU Osijek	Beli Manastir	Donji Miholjac	Đakovo	Našice	Osijek
	2022.	38,7	34,4	38,2	37,0	36,2	42,1
	2023.	39,8	36,1	42,4	39,9	37,0	42,1
	Razlika 2023/2022.	1,1	1,7	4,2	2,9	0,8	0,0

Ponuda radne snage (nezaposlenost)

Tijekom 2023. godine broj nezaposlenih u evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje Područne službe Osijek kretao se prema uobičajenom sezonskom obrascu. Početkom godine nezaposlenost je bila visoka i značajno opadala, potom se završetkom školske godine, početkom ljeta, blago povećavala sve do kraja godine. U skladu s tim, najveći broj nezaposlenih zabilježen je u siječnju (14.809 osoba), a najmanji u svibnju (12.813 osoba). Registrirana nezaposlenost se tijekom 2023. godine povećavala prosječno mjesečno za 0,1% ili 4 osobe, na što je utjecalo povećanje u siječnju za 3,0% ili 438 osoba, prosječno mjesečno smanjenje od veljače do svibnja za 3,6% ili 499 osoba, prosječno mjesečno povećanje od lipnja do kolovoza za 2,7% ili 358 osoba, smanjenje u rujnu za 3,0% ili 411 osoba, te prosječno mjesečno povećanje od listopada do siječnja za 2,3% ili 312 osoba. Istovremeno, nezaposlenost muškaraca smanjivala se po prosječnoj mjesečnoj stopi od 0,1% ili 7 muškaraca, a žena povećavala po stopi od 0,2% ili 11 žena.

Tablica 14.	Broj evidentiranih nezaposlenih osoba u 2022. i 2023. godini			
Godina	Prosječni broj	Verižni indeks	Dana 31.12.	Verižni indeks
2022.	14.597	91,0	14.371	94,0
2023.	13.765	94,3	14.413	100,3

Krajem prosinca 2023. godine u Područnoj službi Osijek evidentirana je 14.413 nezaposlenih osoba, što je 0,3% ili 42 osobe više nego na kraju 2022. godine. Na taj dan, udio nezaposlenih u ukupnoj populaciji Republike Hrvatske bio je 12,5%.

Nezaposlenost prema spolu, dobi i razini obrazovanja

➤ U 2023. godini prosječni broj nezaposlenih smanjio se za 5,7% ili 832 osobe u usporedbi s prethodnom godinom. Međutim, smanjenje nezaposlenosti nije bilo isto u oba spola. Za razliku od prošle godine, a zbog većeg broja zapošljavanja žena, prosječni broj nezaposlenih žena smanjio se za 6,4%, a nezaposlenih muškaraca za 4,6%.

Tablica 15.	Prosječni broj nezaposlenih prema spolu u 2022. i 2023. godini		
	Ukupno	Žene	Muškarci
2022.	14.597	9.053	5.544
Struktura (%)	100,0	62,0	38,0
2023.	13.765	8.474	5.291
Struktura (%)	100,0	61,6	38,4
Indeks 2023/2022.	94,3	93,6	95,4

Budući da je postotno smanjene prosječna broja nezaposlenih žena veće od ukupnog smanjenja, udio žena se u ukupnom broju nezaposlenih smanjio sa 62,0% u 2022. godini na 61,6% u 2023. godini.

➤ Što se tiče nezaposlenosti prema dobi, prosječni broj nezaposlenih smanjio se u svim dobnim skupinama, osim u najmlađoj dobnj skupini od 15 do 19 godina, gdje je nezaposlenost porasla za 8,4% ili 53 osobe. Najizraženije smanjenje je u najstarijim dobnim skupinama od 50 do 54 godine (za 11,6% ili 197 osoba) te od 55 i više godina (za 7,2% ili 278 osoba). Tako se tijekom jednogodišnjeg razdoblja udio najstarijih nezaposlenih osoba (starijih od 50 godina) u prosječnoj nezaposlenosti smanjio za 1,3 postotna boda, te i dalje čine mnogo više od trećine nezaposlenih (36,7%). Potrebno je napomenuti da se radi o jednoj od najugroženijih kategorija na tržištu rada danas. Naime, kada ostanu nezaposlene, te osobe vrlo teško nalaze novi posao te najčešće upadaju u zamku dugotrajne nezaposlenosti.

Međutim, ne smijemo izgubiti iz vida da je ugrožena i najmlađa dobnj skupina (do 24 godine), koji čine 14,8% nezaposlenih. I pored toga što njihov udio posljednjih godina nema velikih oscilacija, potrebno je napomenuti da se radi o jednoj od najugroženijih kategorija (pored najstarije dobnj skupine) na tržištu rada danas. Naime, kada

Osječko-baranjska županija - Nezaposlenost i zapošljavanje 2023.

ostanu nezaposlene, te osobe vrlo teško nalaze posao te vrlo teško stječu svoja prva iskustva i upadaju u zamku dugotrajne nezaposlenosti.

Tablica 16.	Prosječni broj nezaposlenih osoba prema dobi u 2022. i 2023. godini								
Dob	2022.				2023.				Indeks 23/22.
	Ukupno	%	Muškarci	Žene	Ukupno	%	Muškarci	Žene	
Od 15 do 19	630	4,3	321	309	683	5,0	363	320	108,4
Od 20 do 24	1.454	10,0	638	816	1.352	9,8	611	741	93,0
Od 25 do 29	1.489	10,2	587	902	1.441	10,5	556	885	96,8
Od 30 do 34	1.255	8,6	452	803	1.214	8,8	455	759	96,7
Od 35 do 39	1.372	9,4	460	912	1.300	9,4	444	856	94,8
Od 40 do 44	1.438	9,9	481	957	1.378	10,0	478	900	95,8
Od 45 do 49	1.420	9,7	479	941	1.333	9,7	482	851	93,9
Od 50 do 54	1.704	11,7	508	1.196	1.507	10,9	460	1.047	88,4
55 i više	3.835	26,3	1.618	2.217	3.557	25,8	1.442	2.115	92,8
Ukupno	14.597	100,0	5.544	9.053	13.765	100,0	5.291	8.474	94,3

▼ Smanjenje prosječnog broja nezaposlenih tijekom 2023. godine, prvenstveno je rezultat smanjenja broja nestručnih osoba, osoba bez škole i nezavršenom osnovnom školom (za 7,2% ili 83 osobe) i sa završenom osnovnom školom (za 7,1% ili 242 osobe). Najmanje smanjenje zabilježeno je kod nezaposlenih osoba sa završenim fakultetom, za 2,3% ili 23 osobe.

Tablica 17.	Prosječni broj nezaposlenih osoba prema razini obrazovanja u 2022. i 2023. godini							
		Ukupno	Bez škole i nezavršena osnovna škola	Osnovna škola	SŠ za zanimanja do 3 god. i škola za KV i VKV radnike	SŠ za zanimanja u trajanju od 4 i više godina, gimnazija	Prvi stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola	Fakulteti, akademije, magisterij, doktorat
			A	B	C	D	E	F
UKUPNO	2022.	14.597	1.159	3.396	4.101	4.356	567	1.018
	Struktura (%)	100,0	7,9	23,3	28,1	29,8	3,9	7,0
	2023.	13.765	1.076	3.154	3.935	4.058	547	995
	Struktura (%)	100,0	7,8	22,9	28,6	29,5	4,0	7,2
	Indeks 23/22.	94,3	92,8	92,9	96,0	93,2	96,5	97,7
ŽENE	2022.	9.053	660	2.121	2.375	2.841	378	678
	Struktura (%)	100,0	7,3	23,4	26,2	31,4	4,2	7,5
	2023.	8.474	603	1.957	2.251	2.604	371	688
	Struktura (%)	100,0	7,1	23,1	26,6	30,7	4,4	8,1
	Indeks 23/22.	93,6	91,4	92,3	94,8	91,7	98,1	101,5
MUŠKARCI	2022.	5.544	499	1.275	1.726	1.515	189	340
	Struktura (%)	100,0	9,0	23,0	31,1	27,3	3,4	6,1
	2023.	5.291	473	1.197	1.684	1.454	176	307
	Struktura (%)	100,0	8,9	22,6	31,8	27,5	3,3	5,8
	Indeks 23/22.	95,4	94,8	93,9	97,6	96,0	93,1	90,3

Najviše nezaposlenih bilo je u obrazovnoj skupini sa završenom srednjom školom za zanimanja u trajanju od 4 i više godina i gimnazijom - 29,5% od ukupna prosječna broja nezaposlenih. Slijedi skupina nezaposlenih osoba sa srednjom školom za zanimanja do 3 godine ili školom za KV i VKV radnike (28,6%) i sa završenom osnovnom školom (22,9%). Osobe sa završenom srednjom školom, bilo koje vrste, čine nešto više od 58% ukupna prosječna broja nezaposlenih. Međutim, ne treba izgubiti iz vida da osobe s nezavršenom ili završenom osnovnom školom čine gotovo 31% nezaposlenih. Naposljetku, udio osoba sa završenim prvim stupnjem fakulteta, fakultetom i akademijom čini manjinu nezaposlenih, 11,2%.

Struktura nezaposlenih žena prema završenom obrazovanju nešto je povoljnija od strukture nezaposlenih muškaraca. Tako je 30,7% nezaposlenih žena četverogodišnjeg srednjoškolskog obrazovanja, a muškaraca 27,5%. Žene su i fakultetski obrazovane (12,5% nezaposlenih žena), međutim, tu moramo uzeti u obzir činjenicu da se fakultetski obrazovani muškarci (9,1% nezaposlenih muškaraca) brže zapošljavaju. Udio nezaposlenih muškaraca bez završene osnovne škole je 8,9%, dok je kod žena 7,1%.

Nezaposlenost prema radnom iskustvu i djelatnostima prethodnog zaposlenja

Tijekom 2023. godine u ukupnoj evidentiranoj nezaposlenosti prosječno mjesečno 2.331 osoba bila je bez radnog staža, tj. 16,9% od prosječne nezaposlenosti. Manji postotak smanjenja broja osoba bez radnog iskustva (za 1,6%) od ukupne nezaposlenosti (za 5,7%), utjecao je na povećani udio u ukupnoj prosječnoj nezaposlenosti u odnosu na prethodnu godinu za 0,7 postotnih bodova. Udio nezaposlenih žena bez radnog iskustva je 59,7%, što je manji udio od ukupne nezaposlenosti za 1,9 postotnih bodova.

Tablica 18.	Prosječni broj nezaposlenih osoba prema prethodnom radnom iskustvu u 2022. i 2023. godini								
Radni staž	2022.				2023.				Indeks 23/22.
	Ukupno	%	Muškarci	Žene	Ukupno	%	Muškarci	Žene	
bez staža	2.369	16,2	947	1.422	2.331	16,9	940	1.391	98,4
do 1 godine	1.934	13,2	736	1.198	1.896	13,8	730	1.166	98,0
1 - 2 godine	1.501	10,3	505	996	1.388	10,1	481	907	92,5
2 - 3 godine	1.055	7,2	357	698	976	7,1	351	625	92,5
3 - 5 godina	1.559	10,7	486	1.073	1.470	10,7	458	1.012	94,3
5 - 10 godina	2.089	14,3	672	1.417	2.031	14,8	687	1.344	97,2
10 - 20 godina	2.278	15,6	890	1.388	2.118	15,4	848	1.270	93,0
20 - 30 godina	1.322	9,1	637	685	1.179	8,6	555	624	89,2
30 i više godina	490	3,4	314	176	376	2,7	241	135	76,7
Ukupno	14.597	100,0	5.544	9.053	13.765	100,0	5.291	8.474	94,3

Dakle, kudikamo veći broj nezaposlenih jesu osobe s prethodnim radnim iskustvom, kojih je tijekom godine bilo prosječno mjesečno 11.434 ili 83,1%, gdje dominiraju osobe s radnim iskustvom od 10 do 20 godina (2.118 osoba ili 15,4%) i od 5 do 10 godina (2.031 osoba ili 14,8%). Zabrinjava vrlo visok udio nezaposlenih sa stažem od 20 i više godina (1.555 osoba ili 11,3%), jer su to osobe koje pripadaju starijim dobnim skupinama (od 50 i više godina). U odnosu na 2022. godinu prosječni broj nezaposlenih s radnim iskustvom smanjio se za 6,5% ili 794 osobe.

Značajne se razlike u broju nezaposlenih osoba, koje su prethodno bile zaposlene, pojavljuju ako se one razvrstaju prema djelatnosti prethodnog zaposlenja. Tako je najveće smanjenje broja nezaposlenih zabilježeno među osobama koje su prethodno radile u javnoj upravi i obrani; obveznom socijalnom osiguranju (319 osoba), trgovini (128 osoba), prerađivačkoj industriji (126 osoba), ostalim uslužnim djelatnostima (91 osoba) te djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi (za 43 osobe). Rast nezaposlenih zabilježen je kod osoba koje su prethodno radile u djelatnosti kućanstava kao poslodavca (18 osoba) te stručnim, znanstvenim i tehničkim djelatnostima (za 14 osoba).

Spomenute promjene broja nezaposlenih prema djelatnosti prethodnog zaposlenja donijele su bitnu preinaku sastava ukupna broja nezaposlenih. Tako se smanjio udio nezaposlenih koji su prethodno radili u javnoj upravi i obrani; obveznom socijalnom osiguranju za 1,5 postotnih bodova, dok povećao u djelatnostima pružanja smještaja, pripreme i usluživanja hrane za 0,6 postotnih bodova. I pored smanjenja broja nezaposlenih koji su prethodno radile u javnoj upravi i obrani; obveznom socijalnom osiguranju, oni i dalje dominiraju s udjelom u ukupnoj nezaposlenosti, 1.865 osoba ili 16,3% nezaposlenih. Slijede skupine nezaposlenih koji su prethodno bili zaposleni prerađivačkoj industriji (14,4%), trgovini (11,3%) te djelatnostima pružanja smještaja, pripreme i usluživanja hrane (11,2%).

Tablica 19.		Prosječni broj nezaposlenih osoba prema djelatnosti prethodnog zaposlenja u 2023. godini						
Djelatnost		2023.				Indeks 2023/2022.		
		Ukupno	Udio%	Žene	Muškarci	Uk.	Ž	M
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	771	6,7	385	386	95,3	96,0	94,6
B	Rudarstvo i vađenje	7	0,1	1	6	63,6	100,0	60,0
C	Prerađivačka industrija	1.642	14,4	950	692	92,9	93,8	91,7
D	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacijom	11	0,1	5	6	78,6	55,6	120,0
E	Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelat. sanacije okoliša	175	1,5	70	105	100,0	104,5	97,2
F	Građevinarstvo	809	7,1	162	647	97,8	100,0	97,3
G	Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikla	1.287	11,3	846	441	91,0	90,6	91,7
H	Prijevoz i skladištenje	242	2,1	85	157	102,1	102,4	101,9
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	1.282	11,2	893	389	98,7	99,6	96,8
J	Informacije i komunikacije	156	1,4	78	78	105,4	113,0	98,7
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	86	0,8	58	28	86,9	80,6	103,7
L	Poslovanje nekretninama	32	0,3	19	13	106,7	100,0	118,2
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	411	3,6	267	144	103,5	101,1	108,3
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	604	5,3	344	260	95,7	96,1	95,2
O	Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	1.865	16,3	1.257	608	85,4	84,5	87,4
P	Obrazovanje	431	3,8	370	61	102,9	103,9	96,8
Q	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	503	4,4	433	70	92,1	91,2	98,6
R	Umjetnost, zabava i rekreacija	121	1,1	79	42	82,3	79,8	87,5
S	Ostale uslužne djelatnosti	869	7,6	678	191	90,5	87,8	101,6
T	Djelatnosti kućanstava kao poslodavac	130	1,1	103	27	116,1	112,0	135,0
Ukupno		11.434	100,0	7.083	4.351	93,5	92,8	94,6

Nezaposlene osobe s invaliditetom

U ožujku 2021. Europska komisija donijela je Strategiju o pravima osoba s invaliditetom za razdoblje 2021.-2030. Unatoč napretku ostvarenom u prošlom desetljeću (Europska strategija za osobe s invaliditetom 2010.-2020.) osobe s invaliditetom i dalje se suočavaju sa znatnim preprekama i izložene su većem riziku od siromaštva i socijalne isključenosti. Cilj strategije je osigurati da sve osobe s invaliditetom u Europi, bez obzira na spol, rasno ili etničko podrijetlo, vjeru ili uvjerenje, dob ili spolnu orijentaciju uživaju svoja ljudska prava, imaju jednake mogućnosti i jednak pristup sudjelovanju u društvu i gospodarstvu, mogu odlučivati o tome gdje, kako i s kim žele živjeti, mogu se slobodno kretati EU-om bez obzira na to koje su im potrebe za potporom, nisu više izložene diskriminaciji. U novoj i poboljšanoj strategiji uzima se u obzir raznolikost invaliditeta koja obuhvaća dugotrajna tjelesna, mentalna, intelektualna ili osjetilna oštećenja (u skladu s člankom 1. Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom), koja su često nevidljiva. U skladu s Europskom strategijom, u prosincu 2021. godine Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike donijelo je Nacionalni plan izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2021. do 2027. godine.

Tijekom 2023. godine u Područnoj službi Osijek evidentirana je **prosječno mjesečno 1.351 nezaposlena osoba s invaliditetom**, odnosno 585 osoba (76,4%) više u odnosu na prosjek 2022. godine i udio nezaposlenih osoba s invaliditetom u ukupnoj nezaposlenosti bio je 9,8%. Istovremeno u Republici Hrvatskoj evidentirano je prosječno 9.296 osoba s invaliditetom (8,5% od ukupna broja nezaposlenih osoba), te je Osječko-baranjska županija s udjelom od 14,8% druga po broju evidentiranih osoba s invaliditetom (iza Grada Zagreba).

Stupanje na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu rada (Narodne novine br. 18/22), prema kojem Zahtjev o ostvarivanju prava na novčanu pomoć za nezaposlene osobe s invaliditetom podnose u nadležnoj područnoj službi/uredu/ispostavi Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u kojem su prijavljene u evidenciji nezaposlenih osoba, značajno je utjecao na rast nezaposlenih osoba s invaliditetom. Tako je tijekom 2023. godine u Područnu službu Osijek prijavljena 531 nova nezaposlena osoba s invaliditetom.

Struktura (prosjeck) nezaposlenih osoba s invaliditetom:

➤ **Spolna struktura:** 688 (50,9%) nezaposlenih žena s invaliditetom i 663 (49,1%) nezaposlena muškarca s invaliditetom. U odnosu na prosjek 2022. godine udio nezaposlenih žena povećao se za 2,2 postotna boda.

➤ **Dobna struktura:** nezaposlenošću su jednako pogođene sve dobne skupine - od 15 do 24 godine (212 osoba ili 15,7%), od 25 do 34 godine (230 osoba ili 17,0%), od 35 do 44 godine (265 osoba ili 19,6%), od 45 do 54 godine (311 osoba ili 23,0%) i od 55 godina i više (333 osobe ili 24,6%). U odnosu na prosjek 2022. godine, dominira rast kod najstarije dobne skupine od 55 i više godina, za gotovo jedan i pol puta ili 198 osoba, dok je najmanji u dobnoj skupini od 25 do 34 godine (za 36,1% ili 61 osobu). Tako se udio najstarijih nezaposlenih osoba, od 50 i više godina povećao za 7,0 postotnih bodova, dok udio nezaposlenih od 25 do 34 godine smanjio za 5,0 postotnih bodova.

➤ **Razina obrazovanja:** dominiraju nezaposlene osobe sa završenom srednjom školom u trajanju do 3 godine i školom za KV i VKV radnike, 618 osoba ili 45,7%. Slijede osobe sa završenom osnovnom školom (326 osoba ili 24,1%), srednjom školom u trajanju od 4 i više godina (275 osoba ili 20,4%), fakultetom (27 osoba ili 2,0%) i prvim stupnjem fakulteta (26 osoba ili 1,9%). 79 osoba s invaliditetom (5,8%) je bez škole i nezavršene osnovne škole. Povećanje u odnosu na prosjek 2022. godine, dominira kod nestručnih nezaposlenih osoba s invaliditetom, bez i nezavršenom osnovnom školom (za više od dva i pol puta ili 50 osoba) i sa završenom osnovnom školom (više od dva i pol puta ili 201 osoba). Vrlo visok rast je i kod osoba sa završenom četverogodišnjom srednjom školom (više od dva puta ili 152 osobe)

Tablica 20.		Prosječni broj nezaposlenih osoba s invaliditetom prema stjecanju invaliditeta u 2022. i 2023. godini					
		Ukupno	Invalidi domovinskog rata	Invaliditet stečen na radu	Kategorizirana omladina	Ostali invalidi	Vojni invalidi
UKUPNO	2022.	766	46	12	376	318	14
	Struktura (%)	100,0	6,0	1,6	49,1	41,5	1,8
	2023.	1.351	47	14	395	878	17
	Struktura (%)	100,0	3,5	1,0	29,2	65,0	1,3
ŽENE	Indeks 23/22.	176,4	102,2	116,7	105,1	276,1	121,4
	2022.	373	3	3	198	167	2
	Struktura (%)	100,0	0,8	0,8	53,1	44,8	0,5
	2023.	688	2	3	203	478	2
MUŠKARCI	Struktura (%)	100,0	0,3	0,4	29,5	69,5	0,3
	Indeks 23/22.	184,5	66,7	100,0	102,5	286,2	100,0
	2022.	393	43	9	178	151	12
	Struktura (%)	100,0	10,9	2,3	45,3	38,4	3,1
	2023.	663	45	11	192	400	15
	Struktura (%)	100,0	6,8	1,7	29,0	60,3	2,3
	Indeks 23/22.	168,7	104,7	122,2	107,9	264,9	125,0

➤ **Radno iskustvo:** većina osoba s invaliditetom je s iskustvom od 1 i više godina (720 osoba ili 53,3%). Ostali su bez iskustva (367 osoba ili 27,2%) ili imaju staža do jedne godine (264 osobe ili 19,5%). U odnosu na prosjek 2022. godine, udio osoba sa stažem od 1 i više godina povećao se za 4,0 postotna boda.

➤ **Trajanje nezaposlenost:** 954 osobe s invaliditetom (70,6%) čeka na posao duže od godinu dana, a među njima čak 681 osoba (50,4% od ukupno nezaposlenih osoba s invaliditetom) čeka na posao duže od 3 godine. Udio dugotrajno nezaposlenih osoba se u odnosu na prosjek 2022. godine smanjio za 2,9 postotnih bodova.

Tijekom 2023. godine s evidencije Područne službe Osijek na temelju radnog odnosa **zaposleno je 378 osoba s invaliditetom** (i 16 osoba zaposleno je temeljem drugih poslovnih aktivnosti), odnosno 65 osoba (20,8%) više nego u 2022. godini i udio u ukupnom zapošljavanju bio je 3,1%. Istovremeno u Republici Hrvatskoj zaposlene su na temelju radnog odnosa 3.503 osobe s invaliditetom (2,9% od ukupna broja zaposlenih osoba), te je Osječko-baranjska županija s udjelom od 10,8% druga po broju zaposlenih osoba s invaliditetom (iza Grada Zagreba).

Hrvatski zavod za zapošljavanje provodi mjere aktivne politike zapošljavanja koje su namijenjene osobama teže zapošljivih skupina, među kojima su i nezaposlene osobe s invaliditetom. Tijekom 2023. godine, 143 osobe s invaliditetom bile su uključene u mjere aktivne politike zapošljavanja: 55 osoba u obrazovanje, 26 osoba u program potpore za zapošljavanje, 8 osoba u samozapošljavanje, te 54 osobe u programu javnih radova. Obrazovanje su završili kroz programe: obrazovanje nezaposlenih i ostalih tražitelja zaposlenja - 14 osoba, aktivacijski program - 12 osoba, stjecanje kompetencija potrebnih za rad putem vaučera - 10 osoba, te osposobljavanje na radnom mjestu - 19 osoba.

Nezaposleni hrvatski branitelji

Tijekom 2023. godine u Područnoj službi Osijek evidentirana su prosječno mjesečno 952 hrvatska branitelja, što je za 151 branitelja ili 14,7% manje nego 2022. godine. Tako se nastavio trend smanjivanja nezaposlenosti iz 2021. godine koji je značajno veći u odnosu na ukupnu nezaposlenost, koja se tijekom 2023. godine smanjila za 5,7%. Razlike u odnosu na ukupnu nezaposlenost postoje i u kretanju nezaposlenosti hrvatskih branitelja tijekom godine, najviše evidentiranih nezaposlenih hrvatskih branitelja bilo je u siječnju (1.029 branitelja), dok najmanje u rujnu (895 branitelja). Prosječno mjesečno prijavljivalo se 39 novih nezaposlenih hrvatskih branitelja, dok se zapošljavalo 27 (ukupno zaposlena 324 hrvatska branitelja) i brisana iz evidencije (iz ostalih razloga osim zaposlenja) prosječno mjesečno 24 hrvatska branitelja.

Tablica 21.	Prosječni broj nezaposlenih hrvatskih branitelja prema razini obrazovanja u 2022. i 2023. godini						
	Ukupno	Bez škole i nezavršena osnovna škola	Osnovna škola	SŠ za zanimanja do 3 god. i škola za KV i VKV radnike	SŠ za zanimanja u trajanju od 4 i više godina, gimnazija	Prvi stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola	Fakulteti, akademije, magisterij, doktorat
2022.	1.103	59	389	323	267	21	44
Struktura	100,0	5,3	35,3	29,3	24,2	1,9	4,0
Udio (%) u nezap.	7,6	5,1	11,5	7,9	6,1	3,7	4,3
2023.	952	47	327	295	230	18	35
Struktura	100,0	4,9	34,3	31,0	24,2	1,9	3,7
Udio (%) u nezap.	6,9	4,4	10,4	7,5	5,7	3,3	3,5
Indeks 2023/2022.	86,3	79,7	84,1	91,3	86,1	85,7	79,5

U strukturi nezaposlenih hrvatskih branitelja, prema završenom obrazovanju, najviše je bilo osoba sa završenom osnovnom školom, te je njihov udio (34,3%) mnogo veći od udjela ukupne nezaposlenosti, dok je kod osoba sa završenom četverogodišnjom srednjom školom mnogo manji (24,2%). Izrazito veliki broj nezaposlenih hrvatskih branitelja ima završenu trogodišnju srednju školu, 31,0% hrvatskih branitelja.

Najveći broj evidentiranih nezaposlenih hrvatskih branitelja je na području Osijeka, 399 ili 41,9%. Slijede ispostave Đakovo sa 164 (17,2%), Valpovo sa 134 (14,1%), Našice s 99 (10,4%), Beli Manastir s 85 (8,9%) i Donji Miholjac sa 71 (7,5%) nezaposlenim hrvatskim braniteljem. U odnosu na prosjek 2022. godine smanjenje nezaposlenih hrvatskih branitelja zabilježeno je u svim ispostavama, Belom Manastiru za 8,6% ili 8 osoba, Donjem Miholjcu za 18,4% ili 16 osoba, Đakovu za 20,4% ili 42 osobe, Našicama za 11,6% ili 13 osoba, Osijeku za 13,1% ili 60 osoba i Valpovu za 8,2% ili 12 osoba.

Trajanje nezaposlenosti

Povećanje novoprijavljenih osoba na evidenciju Zavoda, utjecalo je na prosječno trajanje nezaposlenosti, te je potkraj 2023. godine **prosječno trajanje nezaposlenosti** bilo 10 mjeseci, što je za dva mjeseca manje u odnosu na kraj 2022. godine. Tijekom godine, 63,7% nezaposlenih osoba bilo je nezaposleno duže od 6

Osječko-baranjska županija - Nezaposlenost i zapošljavanje 2023.

mjeseci, a 49,0% duže od jedne godine. U usporedbi s prethodnom godinom, smanjio se udio osoba dužeg trajanja nezaposlenosti, a povećao udio kratkotrajno nezaposlenih osoba, za 1,6 postotnih bodova. Osim što nezaposlene žene čine veći udio u ukupnoj nezaposlenosti, one i duže čekaju na zaposlenje. 49,1% nezaposlenih žena čekalo je na zaposlenje duže od godinu dana, dok je kod muškaraca taj udio 48,7%.

Tablica 22.	Prosječni broj nezaposlenih osoba prema trajanju nezaposlenosti u 2022. i 2023. godini								
Trajanje nezaposlenosti	2022.				2023.				Indeks 23/22.
	Ukupno	%	Muškarci	Žene	Ukupno	%	Muškarci	Žene	
Do 3 mjeseca	3.050	20,9	1.208	1.842	3.132	22,8	1.255	1.877	102,7
3 - 6 mjeseci	1.842	12,6	662	1.180	1.868	13,6	698	1.170	101,4
6 - 9 mjeseci	1.312	9,0	443	869	1.163	8,4	438	725	88,6
9 - 12 mjeseci	1.006	6,9	339	667	864	6,3	324	540	85,9
1 - 2 godine	2.123	14,5	765	1.358	1.974	14,3	687	1.287	93,0
2 - 3 godine	1.228	8,4	479	749	965	7,0	339	626	78,6
3 - 5 godina	1.507	10,3	585	922	1.349	9,8	534	815	89,5
5 - 8 godina	939	6,4	384	555	964	7,0	382	582	102,7
8 i više	1.590	10,9	679	911	1.486	10,8	634	852	93,5
Ukupno	14.597	100,0	5.544	9.053	13.765	100,0	5.291	8.474	94,3

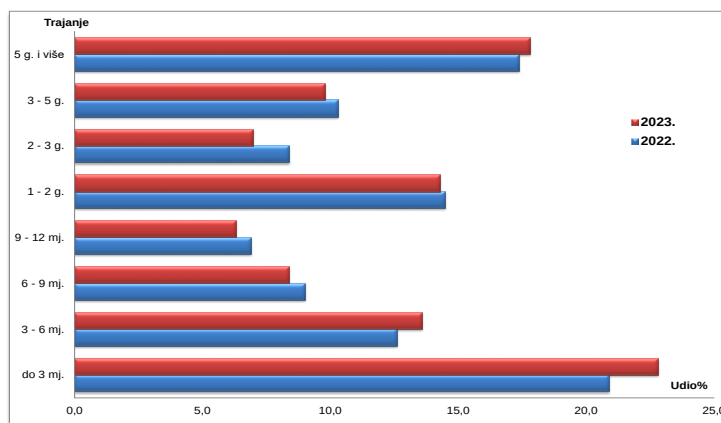
Trajanje nezaposlenosti različito je s obzirom na **razinu završenog obrazovanja**, tj. trajanje nezaposlenosti opada s povećanjem razine obrazovanosti. Kratkotrajna nezaposlenost (do jedne godine) bila je najučestalija kod osoba sa završenim fakultetom - 67,6% nezaposlenih tijekom 2023. čekalo je na posao do jedne godine. U najnepovoljnijem položaju bile su osobe bez škole (66,7% dugotrajnih) i sa završenom osnovnom školom (60,6% dugotrajnih).

Tablica 23.	Struktura (%) nezaposlenih osoba prema trajanju nezaposlenosti i razini obrazovanja u 2023. godini (godišnji prosjek)						
Trajanje nezaposlenosti	Ukupno	Bez škole i nezavršena osnovna škola	Osnovna škola	SŠ za zanimanja do 3 god. i škola za KV i VKV radnike	SŠ za zanimanja u trajanju od 4 i više godina, gimnazija	Prvi stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola	Fakulteti, akademije, magisterij, doktorat
Kratkotrajna nezaposlenost	51,0	33,3	39,4	53,8	56,3	64,7	67,6
Dugotrajna nezaposlenost	49,0	66,7	60,6	46,2	43,7	35,3	32,4

Dugotrajna nezaposlenost najizraženija je kod nezaposlenih osoba najstarijih **dobnih skupina**. Međutim, ako znamo da duže čekanje na posao (preko godinu dana) otežava povratak u aktivnost, možemo reći da su i mlađe nezaposlene osobe pogođene dugotrajnom nezaposlenošću. Tako u svim dobnim skupinama od 40 godina, više od 50% nezaposlenih čekalo je posao duže od godine dana: od 40 do 44 godine 52,1%, od 45 do 49 godina 58,4% i 66,1% nezaposlenih osoba životne dobi od 50 i više godina čekalo je posao duže od godinu dana.

Tablica 24.	Struktura (%) nezaposlenih osoba prema trajanju nezaposlenosti i dobi u 2023. godini (godišnji prosjek)								
Trajanje nezaposlenosti	Ukupno	Dobna struktura							
		15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50 i više
Kratkotrajna nezaposlenost	51,0	87,6	74,9	71,1	63,6	52,9	47,9	41,6	33,9
Dugotrajna nezaposlenost	49,0	12,4	25,1	28,9	36,4	47,1	52,1	58,4	66,1

Grafikon 9. Struktura nezaposlenih osoba prema trajanju nezaposlenosti u 2022. i 2023. godini

Prostorna nezaposlenost

Kao što je već prethodno istaknuto, prosječni broj nezaposlenih u 2023. godini bio je za 5,7% ili 832 osobe manji od prosječnog broja nezaposlenih u 2022. godini. Međutim, analiza nezaposlenosti pokazuje da su postojale značajne razlike u opsegu smanjenja nezaposlenosti između gradova i općina.

Smanjenje prosječne nezaposlenosti zabilježeno je u svim gradovima. U Belom Manastiru nezaposlenost se smanjila za 4,7% ili 34 osobe, Belišću za 0,7% ili 5 osoba, Donjem Miholjcu za 2,4% ili 7 osoba, Đakovu za 3,5% ili 41 osobu, Našicama za 2,6% ili 22 osobe, Osijeku za 9,5% ili 398 osoba i Valpovu za 1,3% ili 10 osoba.

Od 35 općina, najizraženije smanjenje prosječnog broja nezaposlenih osoba zabilježeno je u općinama Gorjani (za 31,9% ili 29 osoba), Trnava (za 27,0% ili 27 osoba), Feričanci (za 18,9% ili 21 osobu), Satnica Đakovačka (za 13,4% ili 17 osoba) i Punitovci (za 12,1% ili 14 osoba), dok je rast prosječne nezaposlenosti zabilježen samo u općinama Podgorač (za 11,8% ili 26 osoba), Bizovac (za 5,4% ili 13 osoba), Darda (za 4,0% ili 22 osobe) i Viškovci (za 3,0% ili 3 osobe).

S obzirom na spol, najveći udio žena u ukupnom broju nezaposlenih po gradovima i općinama u 2023. godini imale su općine Punitovci (74,5%), Podravska Moslavina (72,3%), Donja Motičina (71,3%), Vladislavci (71,1%), Šodolovci (69,6% nezaposlenih žena), dok gradovi Belišće (67,3%) i Našice (65,2%). Nezaposleni muškarci dominirali su samo u Magadenovcu, 51,4% nezaposlenih muškaraca.

Najveći udio nestručnih osoba, osoba bez škole, nezavršene i završene osnovne škole, imale su općine Darda (59,9%), Podgorač (58,7%), Jagodnjak (58,4%), Draž (54,2%) i Popovac (52,5%), dok gradovi Beli Manastir (40,6%) i Belišće (38,6% nezaposlenih osoba). Stručne osobe dominiraju u Feričancima (77,8%), Čepinu (77,2%), Antunovcu (75,0%), Petrijevcima (74,%) i Ernestinovu (73,3%), dok u gradovima Đakovu (83,8%) i Osijeku (82,%).

Prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (Središnja služba Zagreb, Odjel plana i analize, mjesečni podaci), prosječan broj korisnika mirovinskog osiguranja (zaposlenih) u 2023. godini u odnosu na prosjek 2022. godine smanjen je u 17 općina, te najveće apsolutno smanjenje broja zaposlenih zabilježeno u općinama Đurđenovac (za 55 osoba), Semeljci (za 32 osobe), Petrijevci (za 24 osobe), Marijanci (za 20 osoba), Magadenovac (za 18 osoba), dok povećanje u općinama Čepin (za 116 osoba), Darda (za 97 osoba) i Erdut (za 60 osoba). Prosječna zaposlenost povećala se u svim gradovima, Belom Manastiru za 2,0% ili 65 osoba, Belišću za 2,7% ili 72 osobe, Donjem Miholjcu za 1,4% ili 39 osoba, Đakovu za 2,4% ili 195 osoba, Našicama za 1,3% ili 62 osobe, Osijeku za 1,8% ili 923 osobe i Valpovu za 3,3% ili 79 osoba.

Prema spolu, zaposleni muškarci dominiraju u većini općina i gradova Osječko-baranjske županije, osim u općinama gdje dominiraju zaposlene žene, Ernestinovo (63,4%), Draž (54,0%), Gorjani (51,7%), Magadenovac (50,8%), Kneževi Vinogradi (50,5%), Čeminac (50,2%) te gradu Valpovu (54,5% žena).

Napominjemo da se ovdje radi o podacima prema mjestu rada, te se zbog dnevnih migracija ne mogu uspoređivati s brojem nezaposlenih koji se vode prema mjestu stanovanja.

Osječko-baranjska županija - Nezaposlenost i zapošljavanje 2023.

Tablica 25.	Prosječna nezaposlenost prema općini/gradu stanovanja od 2019. do 2023. godine						
Grad/Općina	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	Indeks 2023/2019.	Indeks 2023/2022.
Antunovac	168	184	183	158	152	90,5	96,2
Beli Manastir	852	854	783	726	692	81,2	95,3
Belišće	756	857	787	758	753	99,6	99,3
Bilje	226	262	239	221	203	89,8	91,9
Bizovac	256	272	282	240	253	98,8	105,4
Čeminac	185	201	173	191	170	91,9	89,0
Čepin	473	519	488	425	382	80,8	89,9
Darda	588	623	551	551	573	97,4	104,0
Donja Motičina	110	109	86	109	108	98,2	99,1
Donji Miholjac	350	403	352	292	285	81,4	97,6
Draž	219	227	192	208	190	86,8	91,3
Drenje	157	176	157	160	143	91,1	89,4
Đakovo	1.294	1.412	1.314	1.172	1.131	87,4	96,5
Đurđenovac	401	376	340	316	313	78,1	99,1
Erdut	391	423	375	350	318	81,3	90,9
Ernestinovo	89	117	109	92	86	96,6	93,5
Feričanci	106	113	109	111	90	84,9	81,1
Gorjani	69	95	86	91	62	89,9	68,1
Jagodnjak	273	284	269	258	250	91,6	96,9
Kneževi Vinogradi	355	345	292	279	261	73,5	93,5
Koška	198	215	203	199	185	93,4	93,0
Levanjska Varoš	89	108	84	80	79	88,8	98,8
Magadenovac	112	113	92	108	107	95,5	99,1
Marijanci	105	113	91	83	80	76,2	96,4
Podravska Moslavina	60	72	56	52	47	78,3	90,4
Našice	847	878	838	838	816	96,3	97,4
Osijek	4.769	5.120	4.872	4.010	3.612	75,7	90,1
Petlovac	234	257	236	217	207	88,5	95,4
Petrijevci	112	144	133	136	129	115,2	94,9
Podgorač	267	249	203	221	247	92,5	111,8
Popovac	179	190	155	152	139	77,7	91,4
Punitovci	115	114	105	116	102	88,7	87,9
Satnica Đakovačka	146	159	139	127	110	75,3	86,6
Semeljci	275	283	263	216	212	77,1	98,1
Strizivojna	103	113	111	104	102	99,0	98,1
Šodolovci	129	118	99	107	103	79,8	96,3
Trnava	97	99	97	100	73	75,3	73,0
Valpovo	656	751	690	641	631	96,2	98,4
Viljevo	111	124	122	117	108	97,3	92,3
Viškovci	107	120	118	99	102	95,3	103,0
Vladislavci	100	104	102	101	97	97,0	96,0
Vuka	64	73	67	65	62	96,9	95,4

Osječko-baranjska županija - Nezaposlenost i zapošljavanje 2023.

Tablica 26.	Prosječni broj korisnika mirovinskog osiguranja (zaposlenih) prema mjestu rada u 2022. i 2023. godini						
Grad/Općina	2022.			2023.			Indeks 23/22.
	Ukupno	Muškarci	Žene	Ukupno	Muškarci	Žene	
Antunovac	449	250	199	474	271	203	105,6
Beli Manastir	2.717	1.378	1.339	2.772	1.396	1.376	102,0
Belišće	2.644	1.853	791	2.716	1.914	802	102,7
Bilje	782	422	360	797	419	378	101,9
Bizovac	612	312	300	604	320	284	98,7
Čeminac	194	102	92	215	107	108	110,8
Čepin	1.646	983	663	1.762	1.045	717	107,0
Darda	2.837	1.892	945	2.934	1.968	966	103,4
Donja Motičina	82	49	33	78	52	26	95,1
Donji Mihaljac	2.811	1.586	1.225	2.850	1.603	1.247	101,4
Draž	249	119	130	261	120	141	104,8
Drenje	326	187	139	344	195	149	105,5
Đakovo	7.985	4.226	3.759	8.180	4.298	3.882	102,4
Đurđenovac	1.287	686	601	1.232	634	598	95,7
Erdut	763	468	295	823	494	329	107,9
Ernestinovo	336	116	220	339	124	215	100,9
Feričanci	326	192	134	348	193	155	106,7
Gorjani	339	165	174	356	172	184	105,0
Jagodnjak	240	161	79	231	149	82	96,3
Kneževi Vinogradi	717	351	366	733	363	370	102,2
Koška	466	281	185	465	274	191	99,8
Levanjska Varoš	104	55	49	93	49	44	89,4
Magadenovac	284	142	142	266	131	135	93,7
Marijanci	243	138	105	223	125	98	91,8
Podravska Moslavina	101	54	47	97	52	45	96,0
Našice	4.889	2.706	2.183	4.951	2.716	2.235	101,3
Osijek	50.584	26.094	24.490	51.507	26.540	24.967	101,8
Petlovac	129	85	44	143	87	56	110,9
Petrijevci	536	316	220	512	294	218	95,5
Podgorač	319	180	139	317	185	132	99,4
Popovac	134	75	59	127	67	60	94,8
Punitovci	197	124	73	219	124	95	111,2
Satnica Đakovačka	325	203	122	339	204	135	104,3
Semeljci	692	398	294	660	384	276	95,4
Strizivojna	706	372	334	699	361	338	99,0
Šodolovci	56	34	22	49	33	16	87,5
Trnava	154	85	69	172	87	85	111,7
Valpovo	2.361	1.084	1.277	2.440	1.102	1.338	103,3
Viljevo	174	99	75	189	104	85	108,6
Viškovci	503	274	229	529	317	212	105,2
Vladislavci	266	143	123	249	142	107	93,6
Vuka	159	86	73	154	85	69	96,9

Izvor: Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Središnja služba Zagreb, Odjel plana i analize (mjesečni statistički podaci)

Osječko-baranjska županija - Nezaposlenost i zapošljavanje 2023.

Tablica 27.	Prosječni broj nezaposlenih osoba po općinama/gradovima i razini obrazovanja u 2023. godini								
Grad/Općina	Ukupno	Muškarci	Žene	Bez škole i nezavršena osnovna škola	Osnovna škola	SŠ za zanimanja do 3 god. i škola za KV i VKV radnike	SŠ za zanimanja u trajanju od 4 i više godina, gimnazija	Prvi stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola	Fakulteti, akademije, magisterij, doktorat
Antunovac	152	52	100	3	35	59	43	3	9
Beli Manastir	692	294	398	88	193	163	189	22	37
Belišće	753	246	507	75	216	192	229	18	23
Bilje	203	86	117	14	50	54	64	8	13
Bizovac	253	100	153	14	58	98	67	7	9
Čeminac	170	55	115	11	46	53	50	7	3
Čepin	382	145	237	18	69	118	123	14	40
Darda	573	237	336	156	187	107	99	8	16
Donja Motičina	108	31	77	3	39	39	21	4	2
Donji Miholjac	285	113	172	9	72	97	77	14	16
Draž	190	74	116	35	68	38	44	1	4
Drenje	143	55	88	6	39	54	38	5	1
Đakovo	1.131	435	696	21	162	360	419	59	110
Đurđenovac	313	112	201	17	70	136	72	13	5
Erdut	318	132	186	21	94	86	97	11	9
Ernestinovo	86	26	60	7	16	29	27	4	3
Feričanci	90	28	62	4	16	33	25	5	7
Gorjani	62	19	43	1	21	27	11	1	1
Jagodnjak	250	93	157	65	81	52	45	3	4
Kneževi Vinogradi	261	104	157	35	80	77	60	4	5
Koška	185	69	116	18	43	67	41	7	9
Levanjska Varoš	79	29	50	10	28	22	16	2	1
Magadenovac	107	55	52	6	41	35	21	4	
Marijanci	80	32	48	5	26	28	18	1	2
Podravska Moslavina	47	13	34	3	15	20	8		1
Našice	816	284	532	78	153	278	221	39	47
Osijek	3.612	1.516	2.096	116	534	909	1.293	229	531
Petlovac	207	82	125	35	70	49	48	2	3
Petrijevci	129	56	73	7	26	49	37	6	4
Podgorač	247	84	163	49	96	61	34	3	4
Popovac	139	58	81	30	43	29	29	4	4
Punitovci	102	26	76	3	25	32	37	2	3
Satnica Đakovačka	110	36	74	8	30	35	27	3	7
Semeljci	212	66	146	22	66	66	49	3	6
Strizivojna	102	33	69	6	27	34	30	2	3
Šodolovci	103	31	72	7	25	38	29	2	2
Trnava	73	26	47	2	29	23	15	2	2
Valpovo	631	231	400	29	142	182	219	21	38
Viljevo	108	47	61	20	34	32	19	2	1
Viškovci	102	32	70	1	39	25	31	2	4
Vladislavci	97	28	69	10	31	32	20		4
Vuka	62	20	42	8	19	17	16		2

Neujednačenost kretanja nezaposlenosti u proteklom desetogodišnjem razdoblju bilježimo i u ispostavama Područne službe Osijek:

Tablica 28.	Prosječni broj nezaposlenih osoba po ispostavama u razdoblju od 2014. do 2023. godine							
Godina	Ukupno	Žene	Beli Manastir	Donji Miholjac	Đakovo	Našice	Osijek	Valpovo
2014.	36.632	20.048	6.384	2.146	5.517	5.265	13.327	3.993
2015.	32.467	18.305	5.815	1.899	4.634	4.849	11.744	3.526
2016.	28.062	16.195	5.149	1.597	4.028	4.279	9.941	3.068
2017.	23.453	14.064	4.422	1.216	3.490	3.443	8.383	2.499
2018.	19.113	11.408	3.324	910	2.905	2.535	7.391	2.048
2019.	16.193	9.581	2.885	737	2.452	1.930	6.409	1.780
2020.	17.369	10.232	2.980	826	2.679	1.939	6.921	2.024
2021.	16.043	9.469	2.651	713	2.474	1.778	6.534	1.893
2022.	14.597	9.053	2.581	654	2.265	1.794	5.528	1.775
2023.	13.765	8.474	2.482	628	2.116	1.758	5.016	1.765
Indeks 23/14.	37,6	42,3	38,9	29,3	38,4	33,4	37,6	44,2

✖ Beli Manastir: U proteklih deset godina nezaposlenost se smanjila za 61,1%. Tijekom 2023. godine registrirane su prosječno mjesečno 2.482 nezaposlene osobe, što je za 3,8% ili 99 osoba manje u odnosu na prosjek 2022. godine. Tijekom godine nije bilo prosječnih mjesečnih promjena. Najveća nezaposlenost zabilježena je u siječnju (2.704 osobe), a najmanja u lipnju (2.306 osoba). U prosincu 2023. godine evidentirane su 2.624 nezaposlene osobe, što je za 0,1% ili 3 osobe više u odnosu na prosinac 2022. godine.

✖ Donji Miholjac: U proteklih deset godina nezaposlenost se smanjila za 70,7%. Tijekom 2023. godine registrirano je prosječno mjesečno 628 nezaposlenih osoba, što je za 4,0% ili 26 osoba manje u odnosu na prosjek 2022. godine. Nezaposlenost je tijekom godine rasla po prosječnoj mjesečnoj stopi od 1,0% ili 6 osoba. Najveća nezaposlenost zabilježena je u prosincu (714 osoba), a najmanja u svibnju (553 osobe). U prosincu 2023. godine evidentirano je 714 nezaposlenih osoba, što je za 10,9% ili 70 osoba više u odnosu na prosinac 2022. godine.

✖ Đakovo: U proteklih deset godina nezaposlenost se smanjila za 61,6%. Tijekom 2023. godine registrirano je prosječno mjesečno 2.116 nezaposlenih osoba, što je za 6,6% ili 149 osoba manje u odnosu na prosjek 2022. godine. Nezaposlenost se tijekom godine smanjivala po prosječnoj mjesečnoj stopi od 0,6% ili za 11 osoba. Najveća nezaposlenost zabilježena je u prosincu (2.294 osobe), a najmanja u svibnju (1.919 osoba). U prosincu 2023. godine evidentirane su 2.294 nezaposlene osobe, što je za 6,3% ili 136 osoba više u odnosu na prosinac 2022. godine.

✖ Našice: U proteklih deset godina nezaposlenost se smanjila za 66,6%. Tijekom 2023. godine registrirano je prosječno mjesečno 1.758 nezaposlenih osoba, što je za 2,0% ili 36 osoba manje u odnosu na prosjek 2022. godine. Nezaposlenost je tijekom godine rasla po prosječnoj mjesečnoj stopi od 0,3% ili za 5 osoba. Najveća nezaposlenost zabilježena je u prosincu (1.878 osoba), a najmanja u svibnju (1.587 osoba). U prosincu 2023. godine evidentirano je 1.878 nezaposlenih osoba, što je za 3,0% ili 55 osoba više u odnosu na prosinac 2022. godine.

✖ Osijek: U proteklih deset godina nezaposlenost se smanjila za 62,4%. Tijekom 2023. godine registrirano je prosječno mjesečno 5.016 nezaposlenih osoba, što je za 9,3% ili 512 osoba manje u odnosu na prosjek 2022. godine. Nezaposlenost se tijekom godine smanjivala po prosječnoj mjesečnoj stopi od 0,4% ili za 22 osobe. Najveća nezaposlenost zabilježena je u siječnju (5.422 osobe), a najmanja u svibnju (4.776 osoba). U prosincu 2023. godine evidentirano je 4.995 nezaposlenih osoba, što je za 5,0% ili 265 osoba manje u odnosu na prosinac 2022. godine.

✖ Valpovo: U proteklih deset godina nezaposlenost se smanjila za 55,8%. Tijekom 2023. godine registrirano je prosječno mjesečno 1.765 nezaposlenih osoba, što je za 0,6% ili 10 osoba manje u odnosu na prosjek 2022. godine. Nezaposlenost je tijekom godine rasla po prosječnoj mjesečnoj stopi od 0,3% ili za 4 osobe. Najveća nezaposlenost zabilježena je u siječnju (1.917 osoba), a najmanja u lipnju (1.607 osoba). U prosincu 2023. godine evidentirano je 1.908 nezaposlenih osoba, što je za 2,3% ili 43 osobe više u odnosu na prosinac 2022. godine.

Osječko-baranjska županija - Nezaposlenost i zapošljavanje 2023.

Tablica 29.		Prosječni broj nezaposlenih osoba prema razini obrazovanja i ispostavama u 2023. godini						
Razina obrazovanja		Ukupno	Beli Manastir	Donji Miholjac	Đakovo	Našice	Osijek	Valpovo
UKUPNO	A	1.076	455	44	80	170	203	124
	B	3.154	767	188	466	416	874	443
	C	3.935	569	211	679	613	1.342	521
	D	4.058	564	143	673	414	1.712	552
	E	547	51	21	81	70	272	52
	F	995	76	21	137	75	613	73
	Ukupno	13.765	2.482	628	2.116	1.758	5.016	1.765
	Indeks 23/22.	94,3	96,2	96,0	93,4	98,0	90,7	99,4
ŽENE	A	603	251	23	49	90	121	69
	B	1.957	463	106	317	293	506	272
	C	2.251	307	118	393	400	713	320
	D	2.604	380	90	446	270	1.036	382
	E	371	38	16	63	44	173	37
	F	688	46	14	91	54	431	52
	Ukupno	8.474	1.485	367	1.359	1.151	2.980	1.132
	Indeks 23/22.	93,6	93,8	98,1	92,6	98,0	90,1	99,0
MUŠKARCI	A	473	204	21	31	80	82	55
	B	1.197	304	82	149	123	368	171
	C	1.684	262	93	286	213	629	201
	D	1.454	184	53	227	144	676	170
	E	176	13	5	18	26	99	15
	F	307	30	7	46	21	182	21
	Ukupno	5.291	997	261	757	607	2.036	633
	Indeks 23/22.	95,4	100,0	93,2	94,9	98,1	91,8	100,3

Prostorne razlike ne postoje samo u opsegu već i u strukturi nezaposlenih osoba. Prema prosjeku nezaposlenih tijekom 2022. godine, najlošiju strukturu imale su nezaposlene osobe s područja Belog Manastira i Našice. U Belom Manastiru dominira udio nezaposlenih bez i sa završenom osnovnom školom (49,2%) i dugotrajno nezaposlenih (56,6%), a u Našicama dominira udio nezaposlenih žena (65,5%).

Tablica 30.		Struktura prosječne nezaposlenosti i stope zapošljavanja u 2023. godini po ispostavama				
Ispostava	Ukupno	Udio žena	Dob stariji od 45 godina	Bez i sa završenom osnovnom školom	Trajanje duže od 1 godine	Stope zapošljav. 2023.
Beli Manastir	2.482	59,8	50,3	49,2	56,6	36,1
Donji Miholjac	628	58,4	52,4	36,9	44,6	42,4
Đakovo	2.116	64,2	43,2	25,8	44,9	39,9
Našice	1.758	65,5	42,6	33,3	51,0	37,0
Osijek	5.016	59,4	46,8	21,5	46,8	42,1
Valpovo	1.765	64,1	45,8	32,1	48,7	38,7
Ukupno	13.765	61,6	46,5	30,7	49,0	39,8

Na području naše zemlje nisu sve regije podjednako pogođene nezaposlenošću. Potkraj 2022. godine najveći apsolutni broj evidentiranih nezaposlenih osoba imale su Splitsko-dalmatinska županija (21.172 osobe ili 18,4% ukupne nezaposlenosti Republike Hrvatske), Osječko-baranjska županija (14.413 osoba ili 12,5%) i Grad Zagreb (11.706 osoba ili 10,2%). U odnosu na kraj 2022. godine, najizraženije smanjenje nezaposlenosti zabilježeno je u Istarskoj (za 10,5% ili 369 osoba), Dubrovačko-neretvanskoj (za 9,6% ili 502 osobe) i Splitsko-dalmatinskoj županiji (za 7,9% ili 1.819 osoba), dok rast nezaposlenosti u Požeško-slavonskoj (za 8,0% ili 179 osoba), Vukovarsko-srijemskoj (za 6,9% ili 393 osobe) i Međimurskoj županiji (za 6,3% ili 127 osoba).

Osječko-baranjska županija - Nezaposlenost i zapošljavanje 2023.

Tablica 31.		Nezaposlene osobe po županijama 31. prosinca 2023. godine					
Županija		Nezaposlenost				Indeks	
		Ukupno	%	Žene	Udio žena	12.23/12.22.	Ø23/Ø22.
I.	Zagrebačka	4.810	4,2	2.591	53,9	100,6	97,7
II.	Krapinsko-zagorska	1.925	1,7	1.056	54,9	101,1	99,2
III.	Sisačko-moslavačka	6.345	5,5	3.804	60,0	93,4	92,2
IV.	Karlovačka	2.478	2,2	1.480	59,7	99,0	91,9
V.	Varaždinska	2.262	2,0	1.222	54,0	106,0	103,6
VI.	Koprivničko-križevačka	1.815	1,6	1.066	58,7	98,5	99,4
VII.	Bjelovarsko-bilogorska	3.497	3,0	2.036	58,2	101,8	95,3
VIII.	Primorsko-goranska	6.290	5,5	3.530	56,1	95,9	93,2
IX.	Ličko-senjska	1.403	1,2	776	55,3	96,1	86,9
X.	Virovitičko-podravska	4.188	3,6	2.505	59,8	104,7	102,5
XI.	Požeško-slavonska	2.412	2,1	1.494	61,9	108,0	94,7
XII.	Brodsko-posavska	5.720	5,0	3.722	65,1	100,4	93,3
XIII.	Zadarska	3.980	3,5	2.342	58,8	103,7	100,6
XIV.	Osječko-baranjska	14.413	12,5	8.980	62,3	100,3	94,3
XV.	Šibensko-kninska	4.404	3,8	2.490	56,5	104,4	93,7
XVI.	Vukovarsko-srijemska	6.108	5,3	4.011	65,7	106,9	91,9
XVII.	Splitsko-dalmatinska	21.172	18,4	11.801	55,7	92,1	89,8
XVIII.	Istarska	3.160	2,7	1.606	50,8	89,5	93,3
XIX.	Dubrovačko-neretvanska	4.737	4,1	2.638	55,7	90,4	90,6
XX.	Međimurska	2.157	1,9	1.164	54,0	106,3	108,6
	Grad Zagreb	11.706	10,2	6.081	51,9	93,3	92,4
Republika Hrvatska		114.982	100,0	66.395	57,7	97,6	93,8

Regionalne razlike ne postoje samo u opsegu već i u strukturi nezaposlenih osoba. Da bismo što bolje uočili te razlike, izdvojili smo županije s najvećim brojem evidentiranih nezaposlenih osoba, kao i udjele nezaposlenih prema najnižem i najvišem završenom obrazovanju.

Tablica 32.		Struktura (%) nezaposlenih osoba prema razini obrazovanja i županijama 31. prosinca 2023. godine					
Županija	Ukupno	Bez škole i nezavrš. osnovna škola	Osnovna škola	SŠ za zanimanja do 3 god. i škola za KV i VKV radnike	SŠ za zanimanja u trajanju od 4 i više godina, gimnazija	Prvi stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola	Fakulteti, akademije, magisterij, doktorat
Splitsko-dalmatinska	21.172	0,7	13,8	35,6	33,4	7,7	8,9
Osječko-baranjska	14.413	7,3	23,4	29,2	29,3	3,8	7,0
Grad Zagreb	11.706	3,6	12,7	21,1	30,7	11,8	20,1
Sisačko-moslavačka	6.345	11,0	27,7	30,2	24,8	3,2	3,0
Primorsko-goranska	6.290	4,9	13,8	27,6	33,3	8,0	12,3
Vukovarsko-srijemska	6.108	2,8	21,6	35,9	29,8	5,0	4,9
Republika Hrvatska	114.982	5,3	19,2	31,1	29,5	6,6	8,3

Udio nezaposlenih bez završene i sa završenom osnovnom školom u Republici Hrvatskoj je 24,5% nezaposlenih, a udio nezaposlenih s prvim stupnjem fakulteta i fakultetom 14,9%. U Gradu Zagrebu, Splitsko-dalmatinskoj i Primorsko-goranskoj županiji su najveća odstupanja u odnosu na republičku strukturu nezaposlenih. Udio nezaposlenih s najnižim obrazovanjem je ispod republičkog, dok udio nezaposlenih s najvišim obrazovanjem iznad republičkog.

Prava tijekom nezaposlenost

Prava nezaposlenih osoba, prema odredbama Zakona o tržištu rada (Narodne novine, br. 118/18, 32/20, 18/22) (dalje: Zakona), sastoje se od prava na: novčanu naknadu, mirovinsko osiguranje, novčanu pomoć, naknadu troškova tijekom obrazovanja, jednokratnu isplatu novčane naknade, naknadu putnih i selidbenih troškova.

Novčana naknada

Pravo na novčanu naknadu nezaposlena osoba stječe pod uvjetom da u trenutku prestanka radnog odnosa ima 9 mjeseci rada u posljednja 24 mjeseca. Da bi nezaposlena osoba ostvarila pravo na novčanu naknadu, mora se u roku od 30 dana od prestanka radnoga odnosa, prestanka bolovanja, odnosno porodijskog dopusta prijaviti ovlaštenoj službi za zapošljavanje te podnijeti zahtjev za ostvarivanje naknade. Pravo na novčanu naknadu ne može ostvariti osoba kojoj je radni odnos prestao njezinom krivnjom ili sporazumom. Dužina prava na novčanu naknadu ovisna je o ukupnom vremenu provedenome na radu, kako je to utvrđeno Zakonom.

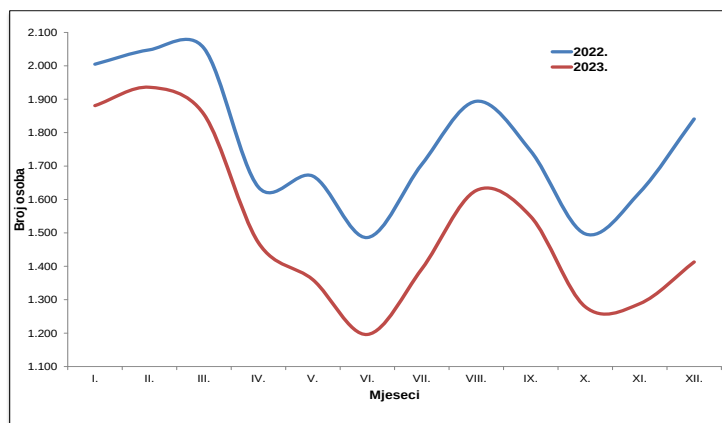
Nezaposlenoj osobi koja ima pravo na novčanu naknadu može se, na njezin zahtjev, isplatiti naknada u jednokratnom iznosu. Isplata novčane naknade u jednokratnom iznosu može se odobriti za otvaranje obrta odnosno samostalne djelatnosti, a i za zapošljavanje u trgovačkom društvu. Osnovica za utvrđivanje visine novčane naknade čini prosjek obračunate plaće ostvaren u tromjesečnom razdoblju koje je prethodilo prestanku radnog odnosa. Novčana naknada za prvih 90 dana korištenja iznosi 60% a za preostalo vrijeme korištenja 30% od osnovice.

U Hrvatskom zavodu za zapošljavanje, Područnoj službi Osijek tijekom godine novčanu naknadu koristila je prosječno mjesečno 1.521 nezaposlena osoba, što je za 13,9% ili 246 korisnika manje od prosjeka 2022. godine. Od prosječna broja nezaposlenih, novčanu naknadu koristilo je 11,1% nezaposlenih osoba.

Smanjenje prosječna broja korisnika novčane naknade zabilježeno je u svim ispostavama. U Belom Manastiru broj korisnika novčane naknade se smanjio za 15,0% ili 34 korisnika, Donjem Miholjcu za 11,2% ili 11 korisnika, Đakovu za 18,2% ili 49 korisnika, Našicama za 29,3% ili 68 korisnika, Osijeku za 6,8% ili 51 korisnika i Valpovu za 17,2% ili 33 korisnika.

Tablica 33.		Prosječni broj korisnika novčane naknade prema razini obrazovanja i ispostavama u 2023. godini						
Razina obrazovanja		Ukupno	Beli Manastir	Donji Miholjac	Đakovo	Našice	Osijek	Valpovo
UKUPNO	A	28	6	2	3	3	12	2
	B	201	41	17	30	21	65	27
	C	436	51	32	71	64	168	50
	D	570	68	27	84	52	279	60
	E	97	10	3	13	12	51	8
	F	189	17	6	19	12	123	12
	Ukupno	1.521	193	87	220	164	698	159
	Indeks 23/22.	86,1	85,0	88,8	81,8	70,7	93,2	82,8
Ž	Ukupno	887	110	54	130	96	404	93
	Indeks 23/22.	80,0	77,5	90,0	75,6	64,4	86,1	79,5
M	Ukupno	634	83	33	90	68	294	66
	Indeks 23/22.	96,4	97,6	86,8	92,8	81,9	105,0	88,0

Grafikon 10.
Korisnici novčane naknade
u 2022. i 2023. godini

Prestanak vođenja evidencije o nezaposlenim osobama

Zakonom o tržištu rada propisano je kada se nezaposlena osoba prestaje voditi u evidenciji nezaposlenih. U 2023. godini donesena su 1.152 prvostupanjska rješenja o brisanju osoba iz evidencije nezaposlenih.

Novčana pomoć i naknada troškova tijekom obrazovanja

Pravo na novčanu pomoć u visini najnižeg iznosa novčane naknade iz članka 53. stavka 2. Zakona, razmjerno broju dana prisutnosti na obrazovanju i osposobljavanja ima nezaposlena osoba koju je Zavod uputio na obrazovanje i osposobljavanje koje organizira, odnosno troškove snosi Zavod. Nezaposlena osoba koju je Zavod uputio na obrazovanje i osposobljavanje ima pravo na naknadu troškova prijevoza u visini stvarnih troškova prijevoza sredstvima javnog prijevoza, za dane provedene na obrazovanju i osposobljavanju. U 2023. godini doneseno je 230 rješenja o novčanoj pomoći za vrijeme obrazovanja, 300 za korištenje vaučera, te 484 rješenja o novčanoj pomoći za vrijeme osposobljavanja na radnom mjestu.

Jednokratna novčana pomoć i naknada putnih i selidbenih troškova

Nezaposlena osoba kojoj Zavod nije u mogućnosti osigurati zaposlenje u mjestu prebivališta, a koja sama ili posredovanjem Zavoda nađe zaposlenje u drugom mjestu, ima pravo na jednokratnu novčanu pomoć, te na naknadu putnih i selidbenih troškova za sebe, bračnog druga i djecu, od mjesta prebivališta do mjesta zaposlenja. Uvjeti za korištenje ovoga prava utvrđeni su Pravilnikom o jednokratnoj novčanoj pomoći i naknadi putnih i selidbenih troškova. U 2023. godini novčanu naknadu u jednokratnom iznosu za otvaranje obrta ili trgovačkog društva koristilo je 238 osoba, a putne troškove za zapošljavanje izvan mjesta prebivališta koristilo je 755 osoba. Nije bilo korisnika jednokratne novčane pomoći za nezaposlene osobe koje su same ili posredstvom Zavoda našle zaposlenje u drugom mjestu.

Profesionalno usmjeravanje i obrazovanje

Prema standardima kvalitete usluga profesionalnog usmjeravanja i obrazovanja, u Hrvatskom zavodu za zapošljavanje Područnoj službi Osijek, Odjel za profesionalno usmjeravanje i obrazovanje kojem pripada i Centar za informiranje i savjetovanje o karijeri – CISOK Osijek provode niz stručnih postupaka kojima je cilj utjecati na razinu zapošljivosti nezaposlenih osoba i tražitelja zaposlenja, ali i preventivno djelovati na usklađivanje ponude i potražnje na tržištu rada davanjem stručne pomoći učenicima završnih razreda osnovne i srednje škole pri odabiru škole, odnosno zanimanja.

CISOK Osijek je mjesto pružanja usluga cjeloživotnog profesionalnog usmjeravanja namijenjeno građanima s ciljem pomoći pri odabiru obrazovanja, zapošljavanja i razvoja kompetencija za upravljanje karijerom kroz:

- ☐ dostupnost i unapređenje kvalitete cjeloživotnog profesionalnog usmjeravanja
- ☐ promicanje cjeloživotnog učenja i trajnog zapošljavanja
- ☐ pružanje informacija o svim vidovima edukacije

Profesionalno informiranje i savjetovanje

Profesionalno informiranje i savjetovanje su aktivnosti usmjerene na različite korisnike: nezaposlene osobe - vezano za doškolovanje i razvoj profesionalne karijere, učenike VIII. razreda osnovne škole koji se nalaze pred izborom prvog zanimanja i maturante kojima su nužne informacije i savjeti o mogućnostima studiranja i zapošljavanja. Posebna pozornost posvećena je posebnim kategorijama učenika koji se školuju prema primjerenom obliku obrazovanja ili su od strane liječnika školske medicine prepoznati kao učenici s težim zdravstvenim teškoćama koje su utjecale na školski uspjeh, te zbog istih učenici ostvaruju prednosti upisa u srednje škole. Posebna pozornost posvećena je posebnim kategorijama nezaposlenih, osobama sa invaliditetom, starijoj populaciji bez osnovne škole, socijalno isključenima.

Korisnici	Profesionalno informiranje i savjetovanja	Broj korisnika
Učenici osnovnih škola	Grupno informiranje i psihologijsko testiranje učenika koji se školuju prema primjerenom obliku obrazovanja	247
	Izdana Mišljenja za upis u srednju školu učenicima koji se školuju prema primjerenom obliku obrazovanja i/ili su učenici sa zdravstvenim teškoćama	310
	Individualno informiranje i savjetovanje	36
	Grupno informiranje	56
Učenici srednjih škola	Besplatni liječnički pregledi za učenike koji su upisali prvi razred za deficitarna zanimanja	144
	Individualno informiranje i savjetovanje	44
	Grupno informiranje	446
Nezaposleni i tražitelji zaposlenja	Individualno informiranje i savjetovanje	483
	Grupno informiranje	13

Radionice za nezaposlene osobe

Radionice: Kako tražiti posao, Kako se predstaviti poslodavcu, Radionica samoprocjene i Radionica o osposobljavanju, usmjerene su na pružanje pomoći nezaposlenim osobama s ciljem povećanja njihove zapošljivosti, kroz aktivno traženje posla, pripremu za razgovor s poslodavcem i pomoć u procjeni osobnih radnih potencijala, te definiranju ostvarivog profesionalnog cilja. U spomenute radionice i individualna savjetovanja kroz aktivacijski program uključena je 131 osoba.

Posebna pozornost posvećena je radu sa osobama s invaliditetom, za koje se također održavaju prilagođene spomenute radionice i bivšim ovisnicima kojima pruža usluge profesionalnog usmjeravanja: informiranje o mogućnostima osposobljavanja, prekvalifikacije i radionice o aktivnom traženju posla.

Profesionalna selekcija

Profesionalna selekcija provodi se na temelju zahtjeva poslodavaca za potrebe novog zapošljavanja ili u svrhu osposobljavanja ili doškolovanja nezaposlenih osoba. Profesionalna selekcija obuhvaća stručni odabir kandidata za određeno radno mjesto ili obrazovanje u kojem se odabiru kandidati koji najbolje udovoljavaju postavljenim zahtjevima. Uključuje ispitivanje sposobnosti, osobina ličnosti, interesa, motivacije, i prema potrebi, specifičnih znanja i zdravstvenog stanja i njihovo uspoređivanje sa zahtjevima radnog mjesta.

Naziv	Broj selekcija	Broj osoba
Profesionalne selekcije za poslodavce	21	117
Profesionalne selekcije za obrazovanje	25	294

Program obrazovanja putem sustava vaučera

Sukladno Nacionalnom planu oporavka i otpornosti 2021.-2026. Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike i Hrvatski zavod za zapošljavanje početkom travnja 2022. su započeli s **provedbom obrazovanja putem sustava vaučera**, kao jednog od alata povećanja zapošljivosti osoba u nepovoljnom položaju (neaktivni, dugotrajno nezaposleni, NEET osobe). Vaučeri se dodjeljuju za stjecanje zelenih i digitalnih vještina nezaposlenim i zaposlenim osobama sukladno potrebama gospodarstva. Modelom vaučera osigurava se konkurentnost na tržištu rada zainteresiranim osobama, koje zbog nedostatka vještina ne mogu pronaći zaposlenje, trebaju dodatno obrazovanje kako bi zadržale postojeći posao ili razmišljaju o promjeni karijere (vaučeri.hzz.hr).

Od početka provedbe, putem sustava vaučera obrazovalo se 985 nezaposlenih i zaposlenih osoba za programe (20 i više korisnika): internetski marketing i brendiranje, asistent za upravljanje projektima, knjigovođa, front-end developer, web programiranje, Python developer, rukovanje viličarom u skladišnom prostoru, grafički dizajner - specijalist digitalnog izdavaštva, UX dizajner (dizajner korisničkog sučelja), objektno orijentirano programiranje.

Aktivna politika zapošljavanja

Mjere aktivne politike zapošljavanja iz nadležnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u 2023. godini

Provedbene mjere iz nadležnosti Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje (dalje u tekstu: Zavod), (potpore za zapošljavanje, potpore za samozapošljavanje, potpore za usavršavanje, financiranje obrazovanja nezaposlenih osoba, zapošljavanje u javnim radovima i ostale mjere iz nadležnosti Zavoda temelje se na člancima 34. - 36. Zakona o tržištu rada (NN 118/18, 32/20, 18/22) dalje u tekstu: Zakon):

- ❑ Člankom 34. propisuje se način donošenja i sadržaj aktivne politike zapošljavanja
- ❑ Člankom 35. definiraju se sadržaj i glavni ciljevi mjera za poticanje zapošljavanja
- ❑ Člankom 36. utvrđuju se uvjeti i načini korištenja sredstava za provođenje mjera iz nadležnosti Zavoda

Provedba mjera aktivne politike zapošljavanja iz nadležnosti Zavoda temelji se i na relevantnim europskim i hrvatskim strateškim dokumentima te preporukama Vijeća Europske unije. Važnost mjera aktivne politike zapošljavanja istaknuta je u Programu Vlade Republike Hrvatske za razdoblje 2020. – 2024. u okviru cilja 1.1. Očuvanje radnih mjesta i socijalna sigurnost, Nacionalnom planu za rad, zaštitu na radu i zapošljavanje za razdoblje od 2021. do 2027. godine, Akcijskom planu za provedbu Nacionalnog plana za rad, zaštitu na radu i zapošljavanje za razdoblje od 2021. do 2027. godine, za razdoblje od 2021. do 2024. godine te Provedbenom programu Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike za razdoblje 2021. do 2024. godine. Mjere aktivne politike zapošljavanja slijede načela Europskog stupa socijalnih prava u kategoriji Jednake mogućnosti i pristup tržištu rada, a posebice načela „Obrazovanje, osposobljavanje i cjeloživotno učenje“ te „Aktivna potpora zapošljavanju“. Mjere su u skladu s Odlukom Vijeća Europske unije o smjernicama za politike zapošljavanja država članica, a posebice Smjernicom broj 5 „Povećanje potražnje za radnom snagom“, broj 6 „Poboljšanje ponude radne snage i pristupa zapošljavanju vještinama i kompetencijama“ te broj 7 „Poboljšanje funkcioniranja tržišta rada i djelotvornosti socijalnog dijaloga“. Također, mjere aktivne politike zapošljavanja u skladu su s Preporukom Vijeća Europske unije od 15. veljače 2016. godine o integriranju dugotrajno nezaposlenih osoba na tržište rada te Preporukom Vijeća Europske unije od 30. listopada 2020. o lakšem prelasku u svijet rada – jačanje Garancije za mlade te o zamjeni Preporuke Vijeća Europske unije od 22. travnja 2013. godine o uspostavi Garancije za mlade.

Prava vezana uz korisnike mjera iz nadležnosti Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje vezana su uz Zakon o tržištu rada (NN 118/18, 32/20), Zakon o državnim potporama (NN 47/14, 69/17) te Zakon o socijalnoj skrbi (NN 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17, 98/19, 64/20, 138/20, 18/22, 46/22, 119/22).

Potpore za zapošljavanje usklađene su sa Zakonom o državnim potporama (NN 47/14, 69/17), Smjernicama politike državnih potpora za razdoblje 2021. – 2023. (NN 148/20), Uredbom o skupnim izuzećima (EU) br. 651/2014, koja je izmijenjena Uredbom Komisije (EU) br. 2017/1084 i Uredbom Komisije (EU) br. 2020/972, Uredbom o potporama male vrijednosti (EU) br. 1407/13, kako je izmijenjena Uredbom Komisije (EU) br. 2020/972, te imaju obilježja horizontalnih potpora, namijenjenih svim poduzetnicima, ali isključuju poduzetnike u poteškoćama.

Potpore za zapošljavanje iz nadležnosti Zavoda usklađene su s definicijama iz članaka 32. i 33. Odluke o objavljivanju općih pravila o skupnim izuzećima u području državnih potpora koja su sadržana u Uredbi Komisije (EU) br. 651/14, koja je izmijenjena Uredbom Komisije (EU) br. 2017/1084 i Uredbom Komisije (EU) br. 2020/972. Potpore za zapošljavanje mogu se dodijeliti u obliku subvencije za plaće za zapošljavanje radnika u nepovoljnom položaju na tržištu rada i zapošljavanje radnika s invaliditetom.

Potpore za samozapošljavanje, potpora za pripravništvo, potpora za zapošljavanje u Sisačko-moslavačkoj županiji, potpora za usavršavanje, potpora za očuvanje radnih mjesta - skraćivanje radnog vremena i mobilnost radne snage – biram Hrvatsku usklađena je s Uredbom Komisije (EK) br. 1407/13 o potporama male vrijednosti. Potporom male vrijednosti smatra se svaka potpora pojedinom poduzetniku čiji ukupni iznos ne prelazi 200.000,00 eura u razdoblju od tri fiskalne godine neovisno o razini davatelja koji dodjeljuje potporu male vrijednosti (ministarstva, gradovi, županije i drugi davatelji). Pri tome, ukupna potpora male vrijednosti koja se dodjeljuje bilo kojem pojedinom poduzetniku u sektoru cestovnog prometa ne smije premašivati 100.000,00 eura tijekom bilo kojeg razdoblja od tri fiskalne godine.

Pravo korisnika mjera obrazovanja i osposobljavanja na novčanu pomoć regulirano je člankom 64. Zakona o tržištu rada (NN 118/18, 32/20, 18/22).

Pravo korisnika uključenih u mjeru osposobljavanja za stjecanje odgovarajućeg radnog iskustva na novčanu pomoć regulirano je Odlukom Upravnog vijeća i isplaćuje se do isteka ugovornih obveza za svaku pojedinu osobu. Pravo korisnika stalnog sezonca na novčanu pomoć regulirano je člankom 43. Zakona o tržištu rada (NN 118/18, 32/20).

Pravo na trošak prijevoza korisnika mjera iz nadležnosti Zavoda regulirano je Odlukom Upravnog vijeća o visini troška prijevoza.

Mjere se razvrstavaju prema vrsti aktivnosti i intervenciji te financijskoj podršci, a prilagođene su EUROSTAT-ovoj klasifikaciji politika tržišta rada:

1. Potpore za zapošljavanje
 - 1.a. Potpora za zapošljavanje
 - 1.b. Potpora za zapošljavanje zeleno/digitalno
2. Potpore za pripravništvo
 - 2.a. Potpora za pripravništvo
 - 2.b. Potpora za pripravništvo zeleno/digitalno
3. Potpore za pripravništvo u javnim službama
4. Potpore za usavršavanje
5. Potpore za samozapošljavanje i proširenje poslovanja
 - 5.a. Potpora za samozapošljavanje
 - 5.b. Potpora za samozapošljavanje zeleno/digitalno
 - 5.c. Mobilnost radne snage – Biram Hrvatsku
6. Obrazovanje i osposobljavanje
 - 6.a. Obrazovanje nezaposlenih osoba i ostalih tražitelja zaposlenja
 - 6.b. Osposobljavanje na radnom mjestu
 - 6.c. Osposobljavanje na radnom mjestu i u ustanovama za obrazovanje odraslih
 - 6.d. Aktivacijski program
7. Javni rad
 - 7.a. Javni rad - otklanjanje posljedica katastrofe uzrokovane potresom na područjima Sisačko-moslavačke županije
8. Potpore za očuvanje radnih mjesta skraćivanje radnog vremena
9. Stalni sezonac
10. Potpore za zapošljavanje u Sisačko-moslavačkoj županiji

Osnovni pokazatelji provedbe mjera

Tijekom 2023. godine pri Hrvatskom zavodu za zapošljavanje Područnoj službi Osijek zaprimljena su 3.353 zahtjeva. Temeljem pozitivno ocijenjenih zahtjeva i potpisanih Ugovora prema vrsti intervencije, mjerama je obuhvaćeno 3.008 osoba ili 8,1% uključenih u Republici Hrvatskoj. Po broju uključenih osoba u mjere aktivne politike, Hrvatski zavod za zapošljavanje Područna služba Osijek je na trećem mjestu.

Od ukupno 3.008 osoba obuhvaćenih mjerama, 1.060 osoba se zaposlilo ili je već bilo zaposleno, 1.528 osoba je uključeno u obrazovanje, te se 420 osoba samozaposlilo, odnosno otvorilo obrt ili poduzeće.

Tablica 34.		Osobe uključene u programe aktivne politike zapošljavanja u 2023. godini			
Vrsta mjere (LMP klasifikacija)		Korisnici		Spol	
		Ukupno	Udio%	Muškarci	Žene
UKUPNO		3.008	100,0	1.432	1.576
2.	Obrazovanje	1.528	50,8	623	905
	Obrazovanje nezaposlenih osoba i tražitelja zaposlenja	274	9,1	118	156
	Aktivacijski program	88	2,9	18	70
	Obrazovanje za stjecanje komp. potrebnih za rad putem vaučera	684	22,7	313	371
	Oposobljavanje na radnom mjestu	476	15,8	172	304
	Potpore za usavršavanje	6	0,2	2	4
4.	Potpore za zapošljavanje	759	25,2	426	333
	Potpore za zapošljavanje	537	17,9	322	215
	Potpore za zapošljavanje - zeleno/digitalno	21	0,7	13	8
	Potpore za pripravništvo	113	3,8	54	59
	Potpore za pripravništvo u javnim službama	59	2,0	15	44
	Potpore za pripravništvo - zeleno/digitalno	29	1,0	22	7
6.	Javni radovi	235	7,8	115	120
7.	Potpore za samozapošljavanje	420	14,0	248	172
	Potpore za samozapošljavanje	383	12,7	219	164
	Potpore za samozapošljavanje - zeleno/digitalno	29	1,0	23	6
	Potpore za proširenje poslovanja	8	0,3	6	2
8.	Održavanje dohotka	66	2,2	20	46
	Stalni sezonac	36	1,2	17	19
	Potpore za očuvanje radnih mjesta - skraćivanje radnog vremena	26	0,9	2	24
	Potpore za očuvanje radnih mjesta u sektoru proizvodnje tekstila, odjeće, obuće, kože i drva	4	0,1	1	3
Osobe s invaliditetom		143	4,8	86	57
Hrvatski branitelji		66	2,2	62	4

Mjere su razvrstane prema vrsti aktivnosti i intervenciji te financijskoj podršci, a kvalificirane su i numerirane prema EUROSTAT-ovoj metodologiji za statistike tržišta rada (*Labour market policy statistics*) iz 2013. godine. Prikazani su samo tipovi intervencija koji se provode u Republici Hrvatskoj.

Tablica 35.		Struktura osoba uključenih u programe aktivne politike zapošljavanja u 2023. godini						
		Ukupno		Vrsta mjere (LMP klasifikacija)				
		Broj	Udio %	2.	4.	6.	7.	8.
UKUPNO		3.008	100,0	1.528	759	235	420	66
Dob	do 24	840	27,9	374	396	29	38	3
	25 - 29	573	19,0	288	162	24	90	9
	30 - 49	1.246	41,4	703	142	111	257	33
	50 - 54	175	5,8	91	30	27	18	9
	55 i više	174	5,8	72	29	44	17	12
Razina obrazovanja	Bez škole i nezavršena osnovna škola	117	3,9	27	6	79	2	3
	Osnovna škola	241	8,0	83	46	86	11	15
	SŠ za zanimanja do 3 god. i škola za KV i VKV radnike	795	26,4	336	227	41	170	21
	SŠ za zanimanja u trajanju od 4 i više godina, gimnazija	1.121	37,3	662	276	18	141	24
	Prvi stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola	210	7,0	107	68	1	33	1
	Fakultet, akademija, magisterij, doktorat	523	17,4	313	136	10	63	1
	nepoznata	1	0,0					1
Trajanje nezaposlenosti	Do 6 mjeseci	1.986	66,0	1.118	521	27	320	
	Od 6 do 12 mjeseci	355	11,8	131	137	21	66	
	Više od 12 mjeseci	591	19,6	269	101	187	34	
	Nije nezaposlena osoba	76	2,5	10				66

2.- Obrazovanje

4.- Potpore za zapošljavanje

6.- Javni radovi

7.- Potpore za samozapošljavanje

8.- Odražavanje dohotka

Zaključak

Temeljna odrednica općeg društvenog i gospodarskog razvoja i napretka ljudske zajednice u cjelini jest njezino **stanovništvo**. Stanovništvo je nositelj gospodarskog razvoja jer ono predstavlja proizvodnu (radnu) snagu koja pokreće i usmjerava sve djelatnosti u prostoru, dok će istodobno, promjene intenziteta i strukturalnih značajki gospodarskog razvoja uvelike odrediti daljnje tendencije u razvoju stanovništva (razvoj demografskih struktura, rast standarda stanovništva).

Najkonkurentnija gospodarstva imaju i najkvalitetniju **radnu snagu**. Prihvatanje koncepta konkurentnosti ključno je pitanje daljnjeg razvoja Hrvatske jer su brojna istraživanja pokazala snažnu vezu između pokazatelja konkurentnosti i dinamike gospodarskog rasta, a to povratno utječe na privlačenje stranih ulaganja, ublažavanje siromaštva i nejednakosti, političku stabilnost i drugo. U ostvarivanju konkurentnosti gospodarstva posebno se ističe važnost konkurentnosti radne snage. Ovdje se misli na radnu snagu u širem smislu kao na ljudski resurs, odnosno zaposlene i nezaposlene te na neaktivne osobe koje se potencijalno mogu aktivirati i zaposliti.

Nezaposlenost je jedan od najozbiljnijih problema s kojima se suočava suvremeno društvo. Iako je za očekivati da će se porastom gospodarstva smanjiti broj nezaposlenih, pojavljuje se problem nezaposlenih kao potencijala za gospodarski razvoj i konkurentnost. Točnije razvoj gospodarstva velikim dijelom ovisi i o ljudskim potencijalima s kojima raspolaže tržište, jer nove tehnologije zahtijevaju i nova znanja i vještine. Zbog toga, problem nezaposlenosti, podnezaposlenosti, a i zaposlenosti treba promatrati i rješavati višeslojno. S jedne strane, koliko god je apsurdno u današnjoj situaciji, su nepopunjena slobodna radna mjesta, a s druge strane veliki broj nezaposlenih s neodgovarajućim znanjima i vještinama. Sve zahtjevnije tržište rada, treba fleksibilniju i konkurentniju radnu snagu.

Tijekom 2023. godine u Osječko-baranjskoj županiji je nastavljan rast gospodarskih aktivnosti, te se prosječna zaposlenost povećala za 1,9%, a nezaposlenost smanjila za 5,7%, što i dalje znači da je jedan dio stanovništva izašao iz radno sposobnog stanovništva (stariji od 64 godine) ili otišao u ekonomski neaktivno radno sposobno stanovništvo. Budući da nezaposleni čine potencijal za postizanje gospodarskog razvoja, od njihove motiviranosti, osposobljenosti i prilagodljivosti ovisi koliko će biti konkurentni na tržištu rada. Kako nezaposlenost pada, tako raste nefleksibilnost radne snage (prilagodljivost promjenama na tržištu rada), tj. struktura nezaposlenih je sve lošija: 62% nezaposlenih su žene, 47% je starijih od 45 godina, 49% čeka na posao duže od godinu dana i 31% nezaposlenih je bez i sa završenom osnovnom školom. Udio dugotrajno nezaposlenih osoba u ukupnom broju nezaposlenih i dalje ostaje visok, posebno osjetljivih kategorija nezaposlenih, žena, mladih i starijih nezaposlenih osoba te osoba s invaliditetom.

U današnjoj situaciji ne možemo sa sigurnošću prognozirati buduća kretanja na tržištu rada, međutim, ono što je sigurno, još više će se produbiti negativna struktura nezaposlenih i zbog toga je za skupine nezaposlenih koji se „teže“ zapošljavaju potrebno naći nove metode kako bi se vratili na tržište rada i to kroz aktivne i preventivne mjere zapošljavanja. Programi osposobljavanja, nova znanja i vještine koje nezaposleni mogu steći kroz osposobljavanje, jednim dijelom određenu skupinu mogu vratiti na tržište rada, a s druge strane zadovoljiti potrebe poslodavaca za, uglavnom, deficitarnim zanimanjima.

Kako bi intenzivirali rad s dugotrajno nezaposlenim osobama, Hrvatski zavod za zapošljavanje provodi niz aktivnosti prilagođenih njihovim potrebama: savjetovanje u svrhu aktivacije i motivacije, profesionalno usmjeravanje, timska obrada u cilju definiranja „novog zanimanja“, obrazovanje za stjecanje stručnih vještina, posredovanje pri zapošljavanju, sufinanciranje zapošljavanja i javni radovi. Posebno intenzivno se radi u provedbi mjera aktivne politike zapošljavanja, čiji je cilj svim nezaposlenim osobama, nakon ulaska u nezaposlenost, pružiti dobru ponudu kojom će se vratiti na tržište rada, kroz aktivnosti: pružanje podrške ka lakšem zapošljavanju, omogućavanje obrazovanja za stjecanje ili nadogradnju kvalifikacija, omogućavanje naukovanja i pripravništva, pružanja podrške samozapošljavanju i ulasku u poduzetništvo.

Jedna od aktivnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje je i izrada **Preporuka za obrazovnu upisnu politiku i politiku stipendiranja** (Uredba o praćenju, analizi i predviđanju potreba tržišta rada za pojedinim zvanjima, 15. srpnja 2010.) na lokalnim tržištima rada. Cilj preporuka je što aktivnije uključiti obrazovne i lokalne institucije u donošenje odluka i kreiranju tržišta rada (www.hzz.hr, Publikacije).

I na kraju, za ostvarenje ovih ciljeva vrlo je značajno aktivno uključivanje svih dionika na tržištu rada, od obrazovanja do gospodarstva, lokalne zajednice i javnih institucija kroz Lokalna partnerstva za zapošljavanje te kroz zajednički **Plan razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027.** (ožujak 2022.)